

सुनापति गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: (क) रामेछाप, वागमती प्रदेश नेपाल, संख्या १

मिति: २०७८/०७/२३

भाग-३

सुनापति गाउँपालिकाको कार्यालय

हिलेदेवी, रामेछाप ।

वागमती प्रदेश

सुनापति गाउँकार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिएबमोजिमको कार्यविधी सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

सम्बत २०७८ सालको ऐन/नियमावली/कार्यविधी/निर्देशिका नं. १०

सुनापति गाउँपालिकापशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना:

पशुपन्धी तथा मत्स्य पालन व्यवसाय सुनापति गाउँपालिकाकोआर्थिक विकास कृयाकलापको महत्वपूर्ण अंगको रूपमा रहेको छ । सुनापति गाउँपालिका मा पशुपन्धी तथा मत्स्य पालन व्यवसायलाई थप व्यवसायिक, उत्पादन लागत घटाउन यान्त्रिकरण र प्रविधिमैत्री एवं परिवर्तित वातावरणमैत्री बनाउँदै लैजान जरूरी छ । सुनापति गाउँ पालिकानगरपालिकाबाट सञ्चालन गरिने पशु सेवाका कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी, पारदर्शी, जवाफदेही, उत्तरदायी एवं गुणस्तरयुक्त रूपमा कार्यान्वयन गर्न सुनापति गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) र सुनापति गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा ४ को व्यवस्था अनुरूप "सुनापति गाउँ पालिकाकोपशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८" गरेको छ ।

परिच्छेदः १

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- क. यस कार्यविधिको नाम "सुनापति गाउँपालिकाकोपशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८" रहेको छ ।
ख. यो कार्यविधि सुनापति गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र लागु हुनेछ ।
ग. यो कार्यविधि स्विकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२.परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा:

- क. "गाउँपालिका" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकालाई जनाउने छ ।
ख. "कार्यपालिका" भन्नाले सुनापति गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई जनाउने छ ।
ग. "अध्यक्ष" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई जनाउने छ ।
घ. "उपाध्यक्ष" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई जनाउने छ ।
ड. "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउने छ ।
च. "आर्थिक विकास समिति" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको आर्थिक विकास समितिलाई जनाउने छ ।
छ. "शाखा" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखालाई जनाउने छ ।
ज. "शाखा प्रमुख" भन्नाले सुनापति गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको प्रमुखलाई जनाउने छ ।
झ. "मूल्यांकन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको अनुसूचि-१ बमोजिम गठन भएको मूल्यांकन समितिलाई जनाउने छ ।
ज. "प्रादेशिक मन्त्रालय" भन्नाले बागमती प्रदेश स्थित भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई जनाउने छ ।
ट. "प्रादेशिक निर्देशनालय" भन्नाले बागमती प्रदेश स्थित पशुपन्धी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालयलाई जनाउने छ ।

३ उद्देश्य

- क. गाउपालिकाबाट सञ्चालन हुने पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वय प्रकृयालाई सरल, सहज, प्रभावकारी, पारदर्शी एवं गुणस्तरयुक्त बनाउने ।
- ख. पशुपन्धीतथा मत्स्य पातनव्यवसायलाई दिगो, मर्यादित, प्रतिस्पर्धी एवं उत्पादनमूलक बनाउने ।
- ग. अनुदानमा आधारित कार्यक्रममा अनुदान वितरण प्रकृयालाई सरल र वैज्ञानिकयुक्त बनाई निस्पक्ष र पारदर्शी बनाउने ।
- घ. सेवा प्रवाहको प्रकृयालाई सरल, निस्पक्ष र प्रणालीयुक्त बनाउने ।
- ड. पशु स्वास्थ तथा रोग निदान प्रकृयालाई गुणस्तरीय बनाउने ।
- च. लाभग्राहीहरूको छनौट प्रकृयालाई स्पस्ट र पारदर्शी बनाउने ।

परिच्छेदः २ कार्य सञ्चालन प्रक्रिया

४. कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया: कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिम सञ्चालन गरिनेछ ।

- (१) सम्बन्धित कार्यालयले स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम मुताविक अनुसूची-१ बमोजिमको १५ दिने सार्वजनिक सूचना स्थानीय एफ.एम र पत्रिका मार्फत जारि गरि वा गाउपालिका स्थित सरकारि निकायहरूमा टाँस गरि प्रस्ताव आवहान गर्नेछ ।
- (२) सूचनामा उल्लेख भए मुताविक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपयुक्त र इच्छुक प्रस्तावकहरूले अनुसूची-२ बमोजिमको आवेदन, अनुसूची-३ बमोजिमको व्यवसाय योजना, अनुसूची-४ बमोजिमको लागत साखेदारी प्रतिबद्धता पत्र, अनुसूची-५ बमोजिमको स्वघोषणा, अनुसूची-६ बमोजिमको सम्बन्धित निकायको सिफारिस र अन्य सान्दर्भिक कागजातहरु संलग्न राखि निर्धारित समय भित्र सम्बन्धित कार्यालामा आवेदन दर्ता गर्नु पर्नेछ ।
- (३) दफा ४ को उपदफा(१) मुताविकको सूचनाका आधारमा निर्धारित समय भित्र पर्याप्त प्रस्तावना दर्ता हुन नआएमा सम्बन्धित कार्यालयले म्याद थप गरेको ७ दिने सूचना प्रकाशन गर्न सक्नेछ ।
- (४) रीत नपुगी वा म्याद नाधी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरु उपर कुनै कारबाही हुने छैन ।
- (५) प्राप्त प्रस्तावहरूको प्रारम्भिक छनौट, फिल्ड भेरिफिकेशन र सिफारिसका लागि निम्न बमोजिमको प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समिति रहने छ ।

अनुदानका प्रस्तावनाहरूको मूल्यांकन तथा सिफारिस समिति

अध्यक्ष: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	१ जना
सदस्य: गाउँपालिकाको आर्थिक विकास समितिका प्रतिनिधि सदस्य	१ जना
सदस्य. गाउँपालिकाको, कृषि शाखाका प्रमुख	१ जना
सदस्य: गाउँपालिकाको, पशु सेवा शाखाका कार्यक्रम हेर्ने फोकल पर्सन	१ जना
सदस्य सचिव: गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाका प्रमुख	१ जना
	जम्मा: ५ जना

मूल्यांकन समितिले आवश्यक ठहर्याएको खण्डमा बढीमा २ जनासम्म विज्ञलाई मूल्यांकन प्रक्रियामा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(६) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले आवश्यक ठानेमा रीतपूर्वक पेश हुन आएका प्रस्तावहरूको प्रारम्भिक छनौट सहितको सूचि पेश गर्नका लागि कर्मचारिलाई जिम्मेवारि दिन सक्नेछ ।

(७) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले प्राविधिक टोलि परिचालन गरि अनुसूची-७ बमोजिम फिल्ड भेरिफिकेशन गर्नेछ । साथै आवश्यक ठानेमा समिति स्वयंले समेत सिफारिस पूर्व स्थलगत निरीक्षण गर्न सक्नेछ ।

(८) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले अनुसूची-८ बमोजिमको प्रस्तावहरूको मुल्याङ्कन गरि प्राथमिकिकरण सहितको सूचि स्वीकृतका लागि सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश गर्नेछ ।

(९) सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको स्वीकृत पश्चात छनौट भएका र वैकल्पिक छनौटमा परेका प्रस्तावहरूको नामावली र सम्झौता गर्न आउने म्याद समेत तोकि सम्बन्धित कार्यालयको सूचना टाँस गरिनेछ ।

५. सम्झौता:

(१) स्वीकृत प्रस्तावका आवेदन संग सम्बन्धित कार्यालयले अनुसूची-९ बमोजिमको द्विपक्षीय सम्झौता गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(२) तोकिएको अवधि भित्र द्विपक्षीय सम्झौता हुन नसकेमा वैकल्पिक प्रस्तावकसंग सम्झौता गरि कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(३) द्विपक्षीय सम्झौतालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको मुल आधार मानिनेछ ।

६. अनुदान प्रवाहका शर्तहरू:

(१) प्रस्ताविक कार्यक्रमका लागि योग्यता पुगेको संस्थागत प्रस्तावकहरूको हकमा सूचना प्रकाशन हुन अगावै प्रचलित कानुन बमोजिमको निकायमा विधिवत दर्ता भएको हुन पर्दछ ।

(२) विगत ३ वर्ष भित्र भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय वा मातहतका निकाय एवं संघीय सरकार अन्तर्गतका कृषि तथा पशुपन्धि, विकास मन्त्रालय वा मातहतका निकायहरुबाट सोहि प्रकृतिको कामका लागि अनुदान प्राप्त गरेका आवेदक पुनः अनुदानका लागि योग्य मानिने छैन । तर अपूरो निर्माण कार्य वा कार्यक्रमलाई पूर्णता दिई सञ्चालनमा ल्याउन थप अनुदान आवश्यक रहेको भन्ने प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा पूनः अनुदान प्रदान गर्न वाधा पर्ने छैन ।

(३) साभेदारले मेशिनरी, उपकरण, ढुवानीको साधन र अन्य विशिष्टिकृत सामानहरु खरिद गर्दा सो को स्पेसिफिकेसन, कोटेशन र निर्मित कम्पनि/फर्म आदिको विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरि पूर्व स्वीकृति लिएर खरिद गर्नु पर्नेछ । साथै यस्तो खरिद कार्य गर्दा नियमानुसार आधिकारिक भ्याट/प्यानमा दर्तावाल व्यवसायिक फर्मले जारि गरेको विल विजक पेश नगरेको खण्डमा सम्बन्धित कार्यालयले सम्भौता मुताविकको रकम भुक्तानीदिन बाध्य हुने छैन ।

(४) अनुदान प्राप्त गर्ने प्रस्तावकले कम्तिमा १० वर्षसम्म व्यवसाय सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

(५) लिजको जग्गामा कार्यक्रम सञ्चालन हुने भएमा सम्बन्धित जग्गा धनि संग कम्तिमा १० वर्षको करारनामा वा सम्भौता गरेको हुनु पर्नेछ ।

(६) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सामाजिक, वातावरणीय, प्राविधिक, वित्तिय र भौगोलिक रूपले समेत उपयुक्त हुनु पर्नेछ ।

(७) अनुदानको लागि प्रस्ताव पेश गर्ने संगठित संस्थाको हकमा नियमानुसार सरकारी निकायमा दर्ता भएको, चुक्ता गरेको, स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गरेको, नियमित लेखा परीक्षण भएको र कुनै कारवाहीमा नपरेको हुनु पर्नेछ ।

(८) अनुदान रकमको दुरुपयोग भएको पाइएमा त्यस्ता अनुदानग्राहीबाट प्रचलित कानुन बमोजिम सरकारी बाँकि सरह रकम असुली र कारवाही हुनेछ ।

(९) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्रस्ताव पेश गर्दा साभेदारी बजेट रु.१० लाखसम्म वा सो भन्दा बढी भएको अवस्थामा व्यवसायिक कार्य योजना पेश गर्नु पर्नेछ ।

(१०) प्रस्तावकले लागतको ३० देखि ५० प्रतिशत लागत साभेदारी गरेको हुनु पर्नेछ ।

(११) अनुदानमा स्थापना भएको उपकरण, भौतिक संरचना र सामाग्रीहरु अन्य कार्यमा प्रयोग गर्ने पाइने छैन ।

(१२) तालिम, भ्रमण, गोष्ठी, तलब, भत्ता जस्ता चालु खर्चमा अनुदान उपलब्ध गराइने छैन ।

७. भुक्तानीप्रक्रिया

(१) सम्बन्धित साभेदारले सुरुमा आफ्नो तर्फको लगानीबाट सम्भौता अनुसारको कार्य सम्पन्न गरि भौतिक निर्माणको हकमा नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त प्राविधिकले तयार गरेको रनिझ विल, मेजरमेन्ट बुक, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अन्यको हकमा नियमानुसारका कोटेशन, विल विजक, दाखिला प्रतिवेदन, एव फोटोग्राफ आदि कागजात संलग्न राखी भुक्तानीका लागि अनुरोध गरे पश्चात सम्बन्धित कार्यालयले स्थलगत निरीक्षण गरी मनासिव ठहरेमा रनिझ विलको आधारमा सम्पन्न भएको कामको भुक्तानी दिनेछ ।

(२) वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेटको परिधि भित्र रहि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रदान गरिने अधिकतम अनुदान रकमको सीमा तोकिनेछ साथै कार्यक्रम ७०:३० देखि ५०:५० को

लागत साभेदारीमासञ्चालन हुनेछ । अर्थात यस सुनापति गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने अनुदान रकमलाई कार्यक्रम सञ्चालन लागतको ५० देखि ७० प्रतिशत बराबर मानी बाँकि ३०देखि ५० प्रतिशत रकम सम्बन्धित साभेदार स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(३) भुक्तानी गरिने रकमवाट कन्टिनजेन्सी वापत र नियमानुसारका कर कट्टा गरि बाँकि रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

(४) सुनापति गाउँपालिकाले साभेदारसंग द्विपक्षीय सम्झौता गर्दा कुन कार्यक्रम सञ्चालन गर्नकरि रकम अनुदान उपलब्ध गराउने हो र सो रकमको भुक्तानीकसरी गरिन्छ भन्ने कुरा स्पष्ट खुलाउनु पर्नेछ ।

(५) सामान्यतया: अनुदान रकमको भुक्तानी कार्य सम्पादनको आधारमा बढिमा दुई किस्तामा गरिनेछ । तर रु.१ लाख सम्मका अनुदान रकमको भुक्तानी कार्य सम्पन्न भए पश्चात एकै किस्तामा साभेदारको बैंक खाता मार्फत हुनेछ ।

८. कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धि जिम्मेवारी तथा दायित्व:

(१) कार्यक्रम कार्यान्वयनका सिलसिलामा सूचना प्रकाशन, प्रस्ताव छन्तौट, सम्झौता, अनुगमन र भुक्तानी सम्बन्धि जिम्मेवारी र दायित्व सम्बन्धित अखिलयार प्राप्त कार्यालयको हुनेछ ।

(२) सम्झौता मुताविक कार्य निर्धारित समय भित्र उच्च गुणस्तर कायम राखी सम्पन्न गर्ने दायित्व सम्बन्धित साभेदारको हुनेछ ।

(३) साभेदारले कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने विशेषज्ञ सेवासम्बन्धि कार्यालय वा अन्य निकाय र क्षेत्रबाट समेत प्राप्त खरिद गर्न सक्नेछ ।

(४) अनुदान ग्राहिले कार्यक्रम सञ्चालनको प्रगति प्रतिवेदन नियमित रूपमा सम्बन्धित कार्यालयमा उपलब्ध गराउँनु पर्नेछ ।

९. अनुगमन र मुल्याङ्कन:

(१) आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित सरोकारबालाहरूबाट र भुक्तानी प्रयोजनको लागि सम्बन्धित विज्ञ र प्राविधिक टोलिहरूबाट कार्यक्रमको अनुगमन/मुल्याङ्कन गर्न सकिनेछ ।

(२) अनुदानको उपयोग प्रगतिको अवस्था र कार्याविधि बमोजिमका शर्तहरु पालन भए नभएको सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखाले नियमित अनुगमन गर्नेछ ।

(३) अनुगमन टोलिले अनुदान उपयोगको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन सक्नेछ र यसरि दिइएको निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित साभेदारको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) कार्यक्रम स्थलमा सबैले बुझ्ने भाषामा होडिड. बोर्ड तयार गरि अनुदान प्राप्त रकम, कामको विवरण खुल्ने गरि सार्वजनिक जानकारिको लागि राख्नु पर्नेछ ।

डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम

१०. डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम

दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरु मानवका लागि मात्र नभएर रोग कारक जिवाणुहरुका लागि समेत पोषणयुक्त हुने भएकोले तिनको उचित भण्डारणर बिक्रि वितरण गरिएन भने छिट्टै बिग्रने र कतिपय अवस्थामा जनस्वास्थ्यमा समेत प्रतिकुल असर पर्न सक्दछ । दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरुको बढ्दो माग सम्बोधनका एकातर्फ उल्लेख संख्यामा डेरी पसलहरु सञ्चालन हुनु आवश्यक छ, भने अर्कातर्फ त्यस्ता पसलहरुबाट स्वस्थ, स्वच्छ एवं गुणस्तरिय दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ व्यवस्थित भण्डारण र बिक्री वितरण प्रवर्द्धन गर्ने हेतुले दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्था, कृषक, समूह/समिति, डेरी, उद्योग, व्यवसायिक फर्म, कम्पनी, निजी उद्यमीहरु संगको लागत साझेदारीडेरी पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

- (क) सम्बन्धित कार्यालयले डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखितयारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा दुग्ध उत्पादन, संकलन र बिक्रि वितरणमा संलग्न संघ/संस्था, कृषक, समूह/समिति, डेरी, उद्योग, व्यवसायिक फर्म, कम्पनी र निजी उद्यमीहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (ग) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सकभर गाउँपालिका, पालिकाउन्मुख वस्तिहरु तथा घना आवादियुक्त व्यापारिक केन्द्रलाई लक्षित गरि सञ्चालन गरिनेछ ।
- (घ) डेरी पसलनिर्माण/सुधार कार्यक्रममा सहभागि हुने आवेदकले कम्तीमा दैनिक १०० लिटर दूधवा सो बराबरको दूग्धजन्य परिकार बिक्रि वितरण गरिरहेको हुनु पर्नेछ ।
- (ङ) यस कार्यविधि बमोजिम निर्माण/सुधार हुने डेरी पसलले अनुसूची-१० बमोजिमको मापदण्ड पुरा गर्नु पर्नेछ ।
- (च) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
  - (१) बिक्रि कक्ष निर्माण/टायल/मार्वल फिटिङ्ग, सिटिङ्ग ऐरेन्जमेन्ट आदि ।
  - (२) मिल्क क्यान, मिल्क कन्टेनर, फिज वा डिप फ्रिज खरिद ।
  - (३) भेण्डिङ्ग मेशिन, कफि मेशिन डिजिटल डिस्प्ले खरिद जडान ।
  - (४) मिल्क डिस्पेन्सर खरिद, डेरी पसलको सजावट आदि ।

११. मासु पसलनिर्माण/सुधार कार्यक्रम

शहर बजारमा रहेका अव्यवस्थित मासु पसलहरूका कारण एकातर्फ जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर परिरहकोछ भने अर्कोतर्फ वातावरणीय प्रदूषण र स्थान विशेषको प्राकृतिक सुन्दरता समेत धरापमा परेको देखिन्छ । आम उपभोक्ताहरूको स्वच्छ, स्वस्थ एवं गुणस्तरीय मासु तथा मासुजन्य पदार्थ उपभोग गर्न पाउने अधिकार सुनिश्चितताका लागि समेत हाल सञ्चालनमा रहेका वा नयाँ स्थापना हुने मासु पसलहरूलाई एक निश्चित मापदण्ड मुताविक स्तरोन्नति र व्यवस्थित गर्नु अत्यावश्यक देखिन्छ । यहि परिप्रेक्षमा प्रदेश सरकारले मासु बजारलाई व्यवस्थित गरी स्वच्छ, स्वस्थ एवं गुणस्तरीय मासु तथा मासुजन्य पदार्थको सुनिश्चितताका लागि मासु पसल व्यवसायी संघ/समिति, कृषक, समूह/समिति, मासु व्यवसायी, फर्म, कम्पनि र निजी उद्यमीहरू संगको लागत साझेदारीमा मासु पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

- (क) सम्बन्धित कार्यालयले मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखिलयारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरू अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा मासुको कारोबार संलग्न वा यसलाई व्यवस्थित गर्ने चाहने स्थानीय निकाय, मासु व्यवसायी संघ/समिति, कृषक, समूह/समिति र मासु उद्यमी, निजी उद्यमीहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- (ग) मासु पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सकभर गाउँपालिका, पालिकाउन्मुख बस्तीहरू तथा घना आवादियुक्त व्यापारिक केन्द्रलाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- (घ) यस कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण/सुधार गरिने मासु पसल स्थानीय निकाय वा नियमानुसारका सरकारी निकायमा आधिकारिक दर्ता र नवीकरण हुनु पर्नेछ ।
- (ड.) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रममा सहभागि हुने आवेदकले दैनिक कम्तिमा ५० किलो मासु वा मासुजन्य पदार्थ बिक्री वितरण गरिरहेको हुनु पर्नेछ ।
- (च) यस कार्यविधिको निर्माण/सुधार हुने मासु पसलले अनुसूची-११ बमोजिमको मापदण्ड पुरा गर्नु पर्नेछ ।
- (छ) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
  - (१) मासु पसलको कोठा बनाउन भित्ता र भुईमा टायल लगाउन वा मार्वल बिछ्याउने
  - (२) मासु, मासुजन्य पदार्थ र माछा भण्डारणको लागि फ्रिज वा डिप्रिजको व्यवस्था
  - (३) पशुपन्छी बध गर्दा निस्कने फोहर व्यवस्थापन
  - (४) पशुपन्छी काटने, भुल्ल्याउने र सफा गर्ने स्त्याव (टेवुल) निर्माण
  - (५) स्वच्छ पिउने पानिको व्यवस्था (ओभरहेड ट्र्याकीं स्थापना, पाईप फिटिङ, पानि तान्ने मोटर जडान आदि)
  - (६) उपकरण खरिद जस्तै मासु भुण्डयाउने हुक, स्टेनलेस स्टील टेवल, चपिङ्ग टेवल चक्कुहरू, डिजिटल तराजु, अचानो आदि ।
  - (७) विभिन्न जातका पशुपन्छिको मासु अलग अलग राखि बेच्नका लागि शिशाको पार्टिशन

- (८) शौचालय र वासिङ्ग वेशिन निर्माण सुधार
- (९) पसल अगाडिको आगन र ग्राहक बस्ने स्थान निर्माण सुधार
- (ज) सुधारिएको मासु पसलको सामान्य स्वरूप पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन, नियमावली र प्राविधिक निर्देशिकामा तोकिएबमोजिम हुनेछ । तर स्थान विशेषको आवश्यकता मुताविक सम्बन्धित कार्यालयको परामर्श लिई सामान्य परिमार्जन सहितको मासु पसल निर्माण र सुधारमा लागत साभेदारी गर्न बाधा पर्ने छैन ।

परिच्छेद ५

व्यवसायिक बाखा फार्महरूमा डिपिङ्ग ट्याङ्ग निर्माण कार्यक्रम

१२. व्यवसायिक बाखा फार्महरूमा डिपिङ्ग ट्याङ्ग निर्माण कार्यक्रमः

बाह्य परजिवि कारण बाखाको वृद्धि विकास उत्पादन र स्वास्थ्य प्रभावित हुनु अगावै बाखापालन व्यवसायबाट प्राप्त हुने आर्थिक लाभ समेत ह्लास हुन पुगदछ । यसर्थ बाखाको जातीय क्षमता बमोजिमको उत्पादन तथा उत्पादकत्व प्राप्त गर्न बाह्य परजिवीको नियन्त्रण अत्यावश्यक देखिन्छ । यसै तथ्यलाई मनन् गर्दै प्रदेश सरकारले डिपिङ्ग ट्याङ्ग निर्माण कार्यक्रम अघि बढाएको छ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:

- (क) सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखिलयारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मकाप्रावधानहरू अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) यस कार्यक्रमअन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयले प्रदान गर्ने अनुदान रकम डिपिङ्ग ट्याङ्गको भौतिक संरचना निर्माण कार्यमा मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) साभेदारी डिपिङ्ग ट्याङ्ग निर्माणका लागि छनौट गरिने व्यवसायिक फार्म रतिनले पालना गनुपर्ने शर्तहरू निम्न बमोजिम हुनेछ ।
- (१) छनौट गरिने व्यवसायिक बाखापालन फार्ममा २० वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा भएको हुनु पर्नेछ ।
- (२) डिपिङ्ग ट्याङ्ग अनुसूची-१३ बमोजिम निर्माण हुनुपर्नेछ ।
- (३) डिपिङ्ग ट्याङ्गनिर्माण गरिने स्थल प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुनु पर्नेछ ।
- (४) फार्ममा जैविक सुरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।
- (५) छनौट गरिएका फार्महरूमा भएका प्रजनन योग्य बोका र माउ बाखाको छनौट तथा ट्यागिङ्ग गर्ने, कमसल बोकाहरूलाई क्याप्टेशन र पाठिहरू हटाउने गर्नु पर्नेछ ।
- (६) फार्ममा वर्षमा ३ पटक बाह्य परजिवि नियन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।
- (७) बाखापालन फार्ममा अनिवार्य रूपले पी.पी.आर. विरुद्धको खोप लगाएको हुनुपर्नेछ ।
- (८) बाखाहरूको विमा गरेको हुनुपर्ने ।

परिच्छेद ६

बोयर बोका वितरण कार्यक्रम

१३. व्यवसायिक बाखा फार्ममा बोयर बोका वितरण कार्यक्रमः

आय आर्जन, रोजगारि सृजना र गरिवि न्युनीकरणका सन्दर्भमा बाखापालन व्यवसायको महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ । विगतमा समेत मासु उत्पादनका लागि उपयुक्त मानिएका उच्च उत्पादकत्व युक्त विदेश नश्लका बाखाहरु आयातगरि स्थानीयजातका बाखाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि जातिय सुधारका प्रयासहरु हुदै आएकोमा पछिल्ला केहि वर्ष यता बाखापालक कृषकहरु माझ बोयर जातको बाखाको लोकप्रियता अप्रत्याशित रूपले बढेको छ । बाखाको नश्ल सुधार गरि उत्पादकत्व बृद्धि गर्न तथा व्यवसायिकरणमा टेवा पुऱ्याउने हेतुले सुनापति गाउँपालिकाले बोयर जातका बाखाको व्याडको बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रया:

- (क) सम्बन्धित कार्यालयले बोयर बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अछित्यारी मुताविक यस कार्यविधिको दफा १३ को उपदफा १ ग को (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) व्यवसायिक बाखापालन फार्मको हकमा प्रति फार्म कमितमा २५ वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा र कृषक समूह/समिति/सहकारिको हकमा प्रति कृषक कमितमा ५ वटा माउ बाखा भएको १० घरधुरिका विच एउटा बोयर बोका वितरण गर्न सकिनेछ ।
- (ग) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रजननको लागि निम्न गुण भएको व्याडको बोयर बोका खरिद गर्नुपर्नेछ ।
  - (१) दुई वा दुई भन्दा बढि पाठापाठी जन्माउने माउ बाखाको सन्तान भएको
  - (२) बोकाको माउ र बाउको विच नाता नभएको ।
  - (३) राम्रो दूध दिने माउबाट जन्मेको ।
  - (४) जातिय गुण प्रष्ट देखिने भएको ।
  - (५) दुवै अण्डकोष राम्रोसंग विकास भएको र समान आकार प्रकारको भएको ।
  - (६) फूर्तिलो, दानापानि रुचाएर खाने, छाला, रौ सफा र चम्किलो, उमेर अनुसार शारिरिक बृद्धि भएको ।
  - (७) चौडा छाति, बलियो खुटटा तथा टाउको र गर्दनको अनुपात मिलेको शरिर भएको ।
  - (८) प्रजनन सम्बन्धि रोग तथा अन्य रोगहरुबाट मुक्त रहेको ।
  - (९) ६ महिना उमेर पुगेको र कमितमा ३० किलो शारीरिक तौल भएको ।

परिच्छेद ७

घाँस विकास कार्यक्रम सञ्चालन

१४. घाँस विकास कार्यक्रम सञ्चालन

पशुपालन क्षेत्रको व्यवसायीकरणका माध्यमबाट एकातर्फ दूध र मासुको उत्पादन र उत्पादकत्व बुद्धि गर्नुपर्ने अवस्था छ भने अकातर्फ व्यवसायिक दिगोपनाका लागि प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको

विकास र लागत मुल्य न्यूनीकरण पनि हाम्रो सर्वभाषा उत्तिकै महत्वपूर्ण छ । वर्षे भरि हरियो घाँसको उपलब्धता सुशिचत गर्नका लागि व्यवसायिक कृषक तथा कृषक समूह/समिति/सहकारीमार्फत उन्नत जातका हिउँदे वर्षे र बहुवर्षे घाँसेबालिहरुको खेतीप्रवर्द्धन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । उन्नत घाँसखेतीबिस्तारका लागि प्रदेश सरकारले विभिन्न किसिमका प्रबर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु जस्तै घाँसको बीउ/बेर्ना/सेट्स/स्लिप/स्याम्पलिङ्ग आदिको उत्पादन र वितरण हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको बिउ/बेर्ना/सेट्स वितरण उन्नत घाँस खेतिको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने सामुदायिक वन तथा खेर गएको जग्गामा घाँस खेतीबिकास घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्न सोलार बोरिड स्थापना, मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्भेस्टर वितरण र मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको छ ।

(१) हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको बीउ/बेर्ना/सेट्स वितरण कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

- (क) पशुपालनमा आबद्ध व्यवसायिक कृषक/समूह/समिति/सहकारि, कम्पनि, फर्म र निजी उद्यमीहरुलाई वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेटको सिमा भित्र रहि निःशुल्क वितरण गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ बमोजिमको खरिद प्रक्रया अपनाइनेछ ।

(२) उन्नत घाँस खेतिको आधारमा अनुदान कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

- (क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखित्यारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) पशु आहारा प्रयोजनको लागि खेतीगरिएको बहुवर्षिय घाँसको क्षेत्रफलको आधारमा प्रति हेक्टर रु.५० हजारसम्म उपलब्ध गराईनेछ ।
- (ग) बिउ उत्पादन प्रयोजनको लागि खेतीगरिएको हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको हकमा समेत क्षेत्रफल को आधारमा प्रति हेक्टर रु.५० हजारसम्म अनुदान दिन सकिनेछ तर यस्तो अनुदान प्राप्त गर्नका लागि सम्बन्धित कार्यालयसंग पहिला नै कन्ट्याक्ट फार्मिङ्गको सम्झौता गरेको हुनु पर्नेछ ।

(३) सामुदायिकवन तथा खेर गएको जग्गामा घाँस खेती बिकास कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

- (क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखित्यारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र कमितमा ५ हेक्टर जग्गामा घाँस बिकास गरेको हुनुपर्छ ।
- (ग) यस कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।
  - (१) डाँले घाँसको विरुवा खरिद र रोपण ।
  - (२) हिउँदे घाँसको बिउ खरिद र वितरण ।
  - (३) वर्षे घाँसको बिउ खरिद र वितरण ।
  - (४) बहुवर्षे घाँसको बिउ/बेर्ना/स्लीप/सेट्स खरिद तथा वितरण ।
  - (५) घाँसको स्रोत केन्द्र/नर्सरी स्थापना ।

(६) घाँस खेतीमा सिचाई व्यवस्थापन ।

(७) घाँस खेतीको लागि आवश्यक पर्ने मेशिन औजार र उपकरण खरिद ।

(८) घाँस खेतीगरिएको क्षेत्रको धेराबार र जौविक बारबन्देज ।

(४) मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्डेस्टर वितरण कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखिलयारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) व्यवसायिक किसिमले प्रति फार्म/कृषक/व्यवसायि कमितमा २० वटा बयस्क गाई भैसींपालन गरिरहेका १० वटा फार्म/कृषक/व्यवसायिहरूले संयुक्त रूपमा मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्डेस्टर प्रयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाएमा त्यस्ता फार्म/कृषक/व्यवसायिहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ग) साइलेज बनाउने प्रयोजनको लागि प्रत्येक फार्म/कृषक/व्यवसायि संग कमितमा २ हेक्टर क्षेत्रफलमा घाँस खेतीगरेको हुनु पर्नेछ ।

(घ) मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्डेस्टर वितरण गर्दा व्यवसायिक पशुपालन असल आहारामा व्यवस्थापन अभ्यास अनुसरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(५) घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्न सोलार बोडिङ कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखिलयारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) छनौट गरिने व्यवसायिक गाई भैसींपालक कृषक/फार्म/व्यवसायिले कमितमा २० वटा दूधालु गाईभैसि पालन गरेको हुनु पर्नेछ ।

(ग) पशु आहाराको लागि कमितमा २ हेक्टर क्षेत्रफलमा घाँस खेती गरेको हुनुपर्नेछ ।

(घ) घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्ने सोलार बोडिङ वितरण गर्दाव्यवसायिक पशुपालनमा असल आहारा व्यवस्थापन अभ्यास अनुशरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(६) मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण कार्यक्रम सञ्चालनप्रक्रिया

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखिलयारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) छनौट गरिने कृषक/फार्म/व्यवसायिले गाई भैसिको हकमा कम्तिमा ५ बटा वयस्क गाइभैसि, बाखाको हकमा कम्तिमा २० बटा माउ बाखा र मासुको लागि पाडापालन गर्नेको हकमा कम्तिमा १५ बटा पाडापालन हुनु पर्नेछ ।

(ग) मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण गर्दा व्यवसायिक पशुपालनमा असल आहारा व्यवस्थापन अभ्यास अनुशरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

परिच्छेद ८

व्यवसायिक पशुपन्धि फार्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम

१५. व्यवसायिक पशुपन्धि फार्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम

(१) व्यवसायिक बगुंरफार्ममा खोर निर्माण/सुधार तथा जैविकसुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृयाबगुर पालन व्यवसाय मार्फत आर्यआजन एव स्वरोजगार प्रवर्द्धन गर्ने ध्येयले स्वच्छ वातावरणमा स्वस्थ बगुंरपालनलाई प्रश्चय दिई गुणस्तरिय मासु उत्पादन सुनिश्चित गर्ने तथा छाडा बगुंरपालनलाई निरुत्साहित गर्ने सोचका साथ व्यवसायिक बगुंर फार्ममा खोर निर्माण/सुधार तथा जैविक सुरक्षा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखित्यारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) यस कार्यक्रममा सहभागि हुने बगुर पालक कृषक/फार्म/व्यवसायिले पहाडि क्षेत्रको हकमा पाठापाठी उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा ५ बटा भुनि वा मासुउत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा १० बटा बगुर पालेको हुनु पर्नेछ, भने तराई क्षेत्रको हकमा पाठापाठी उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा १० बटा भुनि वा मासु उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा २० बटा बगुर पालेको हुनु पर्नेछ ।

(ग) यस कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(१) बगुंरको खोर निर्माण र सुधार गर्ने ।

(२) बगुंर फार्ममा आवश्यक पर्ने औजार/उपकरण खरिद गर्ने ।

(३) बगुंर फार्ममा बारबन्देज र जौविक सुरक्षाको प्रवन्ध गर्ने ।

(४) बगुंर फार्ममा बायोग्रास निर्माण तथा फोहर व्यवस्थापन गर्ने ।

(५) बगुंर फार्ममा पानिको व्यवस्था, विद्युतीय मोटर र नमासिने प्रकृतिका सरसफाई सामाग्री खरिद गर्ने ।

१६. व्यवसायिक गाईभैसी फार्महरुलाई गोठ निर्माण सुदृढीकरण तथा जैविक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालनप्रकृया :

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अखित्यारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

ख) छनौट हुने साभेदारले अनुसूची-१२ बमोजिमको असल पशुपालन अभ्यास पालना गर्नु पर्नेछ ।

(ग) यस कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि व्यवसायिक गाईभैसी पालन फार्मको वर्गीकरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) साना व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्म ५ देखि १० वटासम्म उन्नत दूधालु गाईभैसींपालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(२) मझौला व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्म ११ देखि ३० वटासम्म उन्नत दूधालु गाईभैसींपालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(३) ठूला व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्म ३० भन्दा बढि उन्नत दूधालु गाईभैसीं पालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(घ) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपलब्ध गराईने आर्थिक सहयोग निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) साना व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्मलाई उन्नत नश्लका गाईभैसींखरिद र पशु बिमा वापत प्रति पशु रु २० हजारका दरले प्रति कृषक/फार्म/व्यवसायी बढिमा रु१,००,०००/- (एक लाख) सम्म आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

(२) मझौला व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि प्रति कृषक/फार्म/व्यवसायीलाई बढिमा रु.२,००,०००/- (दुई लाख) सम्म सम्म आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

(क) गोठनिर्माण/सुधार तथा फार्मको बारबन्डेज र जैविक सुरक्षा आदि ।

(ख) पशु प्रजनन पशु आहारा तथा अन्य व्यवस्थापकीय कार्यमा सहयोग पुग्ने मेसिनरीऔजारहरु जस्तै कृतिम गर्भाधान उपकरण, ग्राइण्डर, च्यापकटर, काउ म्याट, मिल्क क्यान, क्लील ब्यारो आदि खरिद ।

(३) ठूला व्यवसायिक गाईभैसींपालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि प्रतिकृषक/फार्म/व्यवसायी बढिमा रु.३,००,०००/- (तीन लाख) सम्म अनुदान प्रदान गरिनेछ ।

(क) गोठनिर्माण/सुधार तथा फार्मको बारबन्डेज र जैविक सुरक्षा आदि ।

(ख) पशु प्रजनन पशु आहारा तथा अन्य व्यवस्थापकीय कार्यमा सहयोग पुग्ने मेसिनरीऔजारहरु जस्तै कृतिम गर्भाधान उपकरण, ग्राइण्डर, च्यापकटर, काउ म्याट, मिल्क क्यान, क्लील ब्यारो आदि खरिद ।

(ग) मिल्किङ मेशिन/मिल्किङ पार्लर/फोरेज बल्क मेशिन/यु.एम.एम.बि. मेशिन/विद्युतीयफिडर/साइलोपिट/डिपबोरिङ/चिलिङ भ्याट/पाश्चुराइजेर आदि खरिद तथा जडान ।

१७. व्यवसायिक बाखा फार्महरूलाई खोर निर्माण/सुधार तथा जैविक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालनप्रकृया : (१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र

अखिलयारि मुताबिक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि

(९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ । यस कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि व्यवसायिक बाखापालन फार्मको वर्गीकरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(क) निजी व्यवसायिक बाखापालन फार्म कम्तिमा २० वटा प्रजनन् योग्य माउ बाखा पालन गरेको फार्म ।

(ख) सामुहिक व्यवसायिक बाखापालन फार्म : बाखापालन कृषक समूह/समितिमा आवद्ध भएका र प्रति समूह कमितमा १० जना सदस्य भै प्रति सदस्य कमितमा १० वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा पालन गरेको वा सो संख्यामा बाखापालन गरि व्यवसाय शुरूगर्ने फार्म ।

(ग) सहकारीव्यवसायिक बाखापालन फार्म: कमितमा २५ जनासदस्यहरु सहकारिमा आवद्ध भएका र प्रति सदस्य कमितमा १० वटा प्रजनन् योग्य माउबाखापालन गरेको फार्म ।

(२) निजी, सामुहिक वा सहकारी व्यवसायिक बाखापालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालन कालागि अधिकतम रु. १,००,००० (एक लाख) अनुदान सहयोग प्रदान गरिने छ ।

(क) बाखाको खोर निर्माण/सुधार ।

(ख) फार्मको जैविक सुरक्षाको लागि बारबन्देज ।

(ग) डिपिङ्ग ट्याङ्ग निर्माण ।

(घ) घाँस विकास तथा नर्सरि स्थापना ।

(ङ) प्रजनन बोका खरिद तथा कृ. ग. व्यवस्थापन ।

(च) फार्म व्यवस्थापनमा आवश्यक औजार उपकरण खरिद ।

१८. अण्डा उत्पादन गर्ने व्यवसायिक फार्महरूलाई जैविक सुरक्षा तथा खोर निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया :

(१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अछित्यारि मुताविक गर्नेछ ।

(२) कमितमा २००० (दुई हजार) वटा लेर्यस कुखुरापालन गरिरहेको कुखुरापालक कृषक/फार्म/व्यवसायिलाई मात्र कार्यक्रममा समावेस गरिनेछ ।

(३) छनौट हुने साभेदारले संघिय सरकारबाट जारि भएको “व्यवसायिक पंक्षि फार्म तथा ह्याचरि सञ्चालन निर्देशिका, २०७१” का प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

(४) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(क) कुखुराको खोर निर्माण/सुधार ।

(ख) व्यवसायिक कुखुरा पालन फार्ममा आवश्यक पर्ने औजार/उपकरण खरिद र जडाना ।

(ग) कुखुरा फार्ममा बारबन्देज र जैविक सुरक्षाको प्रवन्ध ।

(घ) व्यवसायिक कुखुरापालन फार्मबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन आदि ।

१९. गाई/भैंसी व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया : गाई/भैंसी प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि अनुसूची- १ बमोजिम कार्यालयबाट सूचना प्रकाशन गरिनेछ ।

(ख) यो कार्यक्रम गाउँपालिकाको कुनै एक वटा वडामा सञ्चालन गरिनेछ ।

(ग) यो कार्यक्रम समूहमा आवद्ध सदस्यहरुसँगको लागत साभेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ । प्रत्येक समूहमा दश जना सदस्य रहने छन् र समूह सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको हुनु पर्दछ ।

(घ) समूहका प्रत्येक सदस्यले कमितमा दुईवटा दुहुना गाई/भैंसीपालन गर्ने भनी तयार गरिएको छुटाछुटै प्रस्ताव समूह मार्फत पेश गर्नु पर्नेछ र भैंसीको बीमा गराएको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) समूहका सदस्यहरूले समूह मार्फत अनुसूची -६ बमोजिम आवेदन गर्दा सम्बन्धित वडा कार्यालय एवं सहकारी संस्थाको सिफारिस- पत्र र अनुसूची-३ बमोजिम प्रस्तावित कार्ययोजना तयार गरी कार्यालयमा निवेदन दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(च) प्रस्ताव छनौट भएका साभेदार समूहका सदस्यलाई कार्यालयले सात दिन भित्र जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(छ) प्रस्ताव स्वीकृत भएका साभेदार समूहका सदस्यहरूले जानकारी दिएको मितिले पन्थ दिन भित्र कार्यालयसँग अनुसूची-९ बमोजिम सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(ज) उपदफा (छ) बमोजिमको समयसिमा भित्र सम्झौता गर्न नआएमा क्रमश दोस्रो र तेस्रो प्राथमिकतामा रहेका साभेदार समूहसँग सम्झौता गर्न सकिनेछ ।

(झ) रितपूर्वकको एक मात्र प्रस्ताव दर्ता हुन आएमा छनौट गरी सम्झौता गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(ञ) उपदफा (ज) बमोजिम सम्झौता गर्न नआएमा वा रितपूर्वक कुनै पनि प्रस्ताव पर्न नआएमा पन्थ दिनको म्याद दिई पुनः सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(ट) अनुदान रकमको तीन प्रतिशत कन्टेन्जेन्सी स्वरूप कट्टागरिनेछ । कार्यालयले उक्त रकम भ्रमण खर्च, बैठक भत्ता तथा अन्य प्रशासनिक कार्यको लागि खर्च गर्नेछ ।

(ठ) साभेदार समूहका सदस्यले प्राप्त गर्ने अनुदान रकम तथा स्वलगानी विवरणः

(रकम रु. हजारमा)

क्र.सं.	कार्यक्रम	अनुदान	स्वलगानी	जम्मा
१.	गोठ सुधार गर्दा भुई पक्की, , घाँस खाने ठाउँ (छुड) समेत निर्माण भएको हुनुपर्नेछ ।	५०	५०	१००
२.	घाँस खेती व्यवस्थापन -कम्तीमा प्रति सदस्य एक कट्टाका दरले विकासे घाँस खेती गरेको हुनु पर्नेछ	५		५
३.	च्याप कटर,मिल्क क्यान खरिद)	३५	३५	७०
४.	औषधी उपचार,खोप तथा विमा	१०		१०
५.	तालिम	१५		१५

६.	दुहुनो भैंसी खरिद	७०	७०	१४०
७.	दुवानी वापत अधिकतम अनुदान	१५		१५
८.	जम्मा	२००	१५५	३५५

परिच्छेद ९
अनुदान तथा लागत साझेदारी

२०. अनुदान तथा लागत साझेदारीमा गरिने कार्यक्रमहरूः

प्रस्तावकको योग्यताःप्रस्तावक/निवेदकले रु. १०। - को टिकट टाँसी निवेदन र प्रस्तावका साथमा तपसिलका कागजात संलग्न गरी पेश गर्नुपर्नेछ ।

२१. यूरिया मोलासेस मिनरल ब्लक बनाउने मेशिन वितरण

१. फार्म/व्यासाय दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
४. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२२. लागत साझेदारीमा घाँस काट्ने र प्याकिङ्ग गर्ने मेशिन वितरण

१. फार्म/व्यासाय दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. अन्तरिक राजश्व कार्यालयमा दर्ता भएको प्रमाणपत्र ।
३. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२३. घाँसखेती गरेको क्षेत्रफलको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने

१. फार्म/व्यासाय दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा १५ कट्टा जमिनमा घाँसखेती गरेको प्रमाण ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२४. लागत साझेदारीमा वोयर/वोयर क्रस वोका वितरण

१. फार्म/व्यासाय दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा २० माउ बाखा पालेको ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२५. वंगुरका पाठापाठी वितरण

१. सिमान्तकृत प्रमाणित गरिएको र वंगुरपालन गर्दा स्थानीय वातावरणमा नकारात्मक असर नपर्ने व्यहोराको सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा ५ वटा वंगुरपालन गर्न सक्ने स्रोत र संरचना भएको प्रमाण ।
४. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२६. उत्पादनमा आधारित अनुदानः प्रति लिटर दुधमा रु. २५ अनुदान दिने

१. संस्था/फार्म दर्ता गरेको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
२. अधिल्लो आर्थिक वर्षमा दैनिक कम्तिमा ३०० लिटर र कम्तिमा ३०० दिन दुध संकलन/कारोबार गरेको प्रमाणित अभिलेख ।
३. पशु विमा गरेको प्रमाण ।
४. अधिल्लो वर्ष यस प्रकारको अनुदान प्राप्त गरेको भए चालु वर्षमा अधिल्लो वर्षको भन्दा कम्तिमा १० प्रतिशत दुधको संकलन/कारोबार बृद्धि भएको प्रमाणित अभिलेख ।
५. आधिकारिक च्यानल (Formal Channel) मा दुध संकलन/कारोबार गरेको प्रमाणित अभिलेख ।
६. संस्थाहरूको हकमा वार्षिक साधारण सभा गरेको प्रमाण ।
७. लेखा परिक्षण प्रतिवेदन ।
८. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
९. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२७. लागत साझेदारीमा मिल्किङ्ग भेशिन वितरण गर्ने

१. फार्म दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा १० माउ (गाइभैंसी) पालन गरेको ।
४. फार्ममा जैविक सूरक्षा प्रविधि अवलम्बन गरेको ।
५. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
६. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२८. लागत साझेदारीमा काउम्याट वितरण

१. फार्म दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा ३ माउ (गाइभैसी) पालन गरेको ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

२९. इलेक्ट्रीक च्याफकटर वितरण

१. फार्म दर्ता गरेको प्रमाण पत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा ३ माउ (गाइभैसी) पालन गरेको ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

३०. स्टेनलेस स्टिलको दुध क्यान वितरण

१. फार्म/संस्था दर्ता गरेको प्रमाण पत्र भएको ।
२. निजी फार्मको हकमा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र भएको ।
३. दैनिक कम्तिमा २० लिटर दुध उत्पादन/संकलन/बिक्री, प्रशोधन र विविधिकरण गरेको ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. सानो क्यानको (५,१० लि.) हकमा भने नियमित दूध बिक्रीगरेको विवरण पेश गरेको हुनु पर्ने ।
५. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

३१. पशुपन्थीको विमा प्रिमियममा ५०% अनुदान

राष्ट्रिय पशु पंक्षि विमा निर्देशन २०६९ अनुसार आ.व. २०७८/०७९ देखि नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने ८० प्रतिशत र कृषकले उपलब्ध गराउनु पर्ने २० प्रतिशत विमा शुल्क मा कृषकले तिर्नु पर्ने २० प्रतिशतमा १० प्रतिशत सुनापति गाउँपालिकाले सहयोग गर्ने र वाँकि १० प्रतिशत कृषकले व्यहोर्ने ।

आबस्यक कागजात

१. पशु विमा गरेको विमालेखको प्रतिलिपि ।
२. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

३२. साझेदारीमा नमुना फार्म स्थापना र सञ्चालन

१. भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय/पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, बागमती प्रदेश र सुनापति गाउपालिकासमेतको संयुक्त सहकार्यबाट स्थापना र सञ्चालन गरिने नमुना फार्मका लागि प्रदेशस्थित मन्त्रालय/निर्देशनालयको नर्मस/कार्यविधि अनुसार सहकार्य गरिनेछ ।

३३. लागत सहभागितामा गाई भैसीको गोठ निर्माण

१. फार्म/संस्था दर्ता गरेको प्रमाण पत्र भएको ।
२. निजी फार्मको हकमा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र भएको ।
३. दैनिक कम्तिमा २० लिटर दुध उत्पादन/संकलन/बिक्री, प्रशोधन र विविधिकरण गरेको ।
४. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
५. पशुको बिमा गरेको हुनुपर्ने ।
६. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

३४. यूवा लक्षित कार्यक्रम

१. फार्म दर्ता गरेको प्रमाणपत्र ।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र ।
३. कम्तिमा १० माउ (बाख्ता वा बंगुर) पालन गरेको वा पाल्ने योजना भए संरचना निर्माण गरेको प्रमाण ।
४. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको भए सो को प्रमाण ।
५. बेरोजगार यूवा भए सो को प्रमाण ।
६. कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा ।
७. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस ।

परिच्छेद १०

अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया:

३५. अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया:

- क. अनुदान (नगद/वस्तुगत) का विषय उल्लेख गरी शाखाले गाउपालिकाको वेवसाइट मार्फत सूचना प्रकाशन गर्नेछ र उक्त सूचना शाखा, वडा तथा पशु सेवा केन्द्रहरूमा समेत टाँस गरिनेछ ।
- ख. प्रकाशित सूचना अनुसार कृषक/व्यवसायि/उद्यमीहरूले तोकिए बमोजिमका कागजातहरू एवं आफ्नो व्यवसायको विस्तृत विवरण सहितको प्रस्तावना शाखामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

- ग. शाखाले पेश भएका प्रस्तावनाहरूको योग्यता परिक्षण गरी अयोग्यलाई मूल्यांकन प्रक्रियाबाट हटाउने छ र योग्य प्रस्तावहरूको व्यवसायस्थलमै गएर फिल्ड भेरिफिकेसन गर्नेछ ।
- घ. फिल्ड भेरिफिकेसनबाट अयोग्य ठहरिएका प्रस्तावकहरूलाई मूल्यांकन प्रक्रियाबाटहटाई योग्य प्रस्तावकहरूको अनुसूचि-१बमोजिम गठित मूल्यांकन समितिबाट मूल्यांकन गरिने छ ।
- ड. मूल्यांकन समितिबाट मूल्यांकन भएको नतिजा शाखाप्रमुख मार्फत आर्थिक विकास समितिमा पेश गरिने छ । आर्थिक विकास समितिबाट स्वीकृत भएपछी अन्तिम नतिजा गाउपालिकाको वेवसाइटमा राखिने छ र शाखा र सेवाकेन्द्रहरूमा समेत टाँस गरिने छ ।
- च. अनुदानका लागि छनौट भएका कृषक/उद्यमी/व्यवसायीसँग कार्य सञ्चालनको लागि समझौता गरिने छ र उक्त समझौता बमोजिम कार्य सम्पन्न गरेपछी बडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिश एवं आवश्यकता अनुसार शाखाबाट स्थलगत अनुगमन गरी शाखाको सिफारिसका आधारमा गाउपालिकाले भुक्तानी दिनेछ ।

३६. बजार व्यवस्थापन कार्यक्रम:

- क. संकलनकेन्द्र निर्माणका लागि आर्थिक विकास समितिले स्थान छनौट गर्नेछ ।
- ख. छनौट भएको स्थानमा संकलन केन्द्रको संरचना निर्माणको लागि गाउपालिकाले जग्गाको व्यवस्थापन गर्नेछ र नियमानुसार संरचना निर्माण गरिनेछ ।

३७. कृषकसँग विशेषज्ञ सेवा कार्यक्रम

- क. कम्तिमा तीन दिन अघि शाखाबाट सम्बन्धित सेवाकेन्द्रलाई सूचना दिएर शाखाले विज्ञ सहितको टिम लिएर तोकिएको सेवाकेन्द्रमा परिचालित हुनेछ ।
- ख. सेवाकेन्द्रले पशुपालनका विषयमा प्राविधिक समस्या भोगिरहेका कृषकहरूलाई पूर्व सूचना प्रदान गरी सेवाकेन्द्र वा तोकिएको स्थानमा भेला गर्नुपर्नेछ ।
- ग. शाखाबाट गएका विज्ञ टोली र कृषकहरूविच समस्या प्रेषण र समाधानका कार्य हुनेछन् र कृषकहरूले स्थानीय स्तरमै विज्ञ सेवा प्राप्त गर्नेछन् ।

३८. सिमान्तकृत समुदाय लक्षित पशु विकास कार्यक्रम

- क. कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आर्थिक विकास समितिले स्थानको छनौट गर्नेछ ।
- ख. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रले तोकिएको स्थानमा पूर्व सूचनाका आधारमा शाखा र बडा प्रतिनिधि समेतको उपस्थितिमा भेला गराई २० जना लक्षित कृषक छनौट गरी समुह गठन गर्नेछ ।
- ग. गठित समुहलाई कार्यक्रमको उद्देश्य वारे जानकारी गराइने छ ।
- ड. शाखा र सेवाकेन्द्र समेतको उपस्थितिमा समुहको वैठक बसी लक्षित समुहले बाखा, बंगुर वा कुखुरा (ड्युवल पर्पेज) मध्ये कुनै एउटा कम्मोडिटी छनौट गर्नुपर्नेछ ।
- च. स्विकृत रकम मध्ये खोर निर्माणमा सहयोग गर्न प्रति सदस्य रु. ५,००० । - भन्दा बढी नहुने गरी अनुदान दिन सकिने छ र बाँकी रकमबाट छनौट गरिएको पशु/चल्ला खरिद गरी प्रति सदस्य दामासाहीले वितरण गरिने छ ।

- ज. सदस्य कृषकहरूलाई स्विकृत कार्यक्रम/बजेटको परिधिभित्र रही दाना, औषधि, खोप जस्ता आधारभूत सेवा निश्चित समयको लागि उपलब्ध गराइने छ ।
- झ. कृषकहरूलाई व्यवसाय सञ्चालनका लागि आधारभूत ज्ञान प्रदान गर्न १ दिने स्थलगत तालिम प्रदान गरिने छ र कार्यक्रम कार्यान्वयनको चरणमा र सम्पन्न भएपछी स्थलगत अनुगमन गरिनेछ ।

३९. ग्रामिण कुखुरा विकास कार्यक्रम

- क. कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आर्थिक विकास समितिले स्थानको छनौट गर्नेछ ।
- ख. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रले तोकिएको स्थानमा पूर्व सूचनाका आधारमा शाखा र बडा प्रतिनिधि समेतको उपस्थितिमा भेला गराई १० जना लक्षित कृषक छनौट गरी समुह गठन गर्नेछ ।
- ग. गठित समुहलाई कार्यक्रमको उद्देश्य वारे जानकारी र १ दिने स्थलगत तालिम प्रदान गरिने छ ।
- घ. प्रत्येक सदस्यले कुखुराको खोर स्वयम् कृषकले निर्माण गर्नु पर्नेछ ।
- ङ. प्रति सदस्य ४० गोटाका दरले उन्नत जातका २ हसे चल्ला वितरण गरिने छ ।
- च. सदस्य कृषकहरूलाई स्विकृत कार्यक्रम/बजेटको परिधिभित्र रही औषधि, खोप जस्ता आधारभूत सेवा निश्चित समयको लागि उपलब्ध गराइने छ ।
- छ. कार्यक्रम कार्यान्वयनको चरणमा यक पटक र सम्पन्न भएपछी एक पटक स्थलगत अनुगमन गरिनेछ

४०. संभाव्यता अध्ययन:

- क. गाउपालिकाले आफ्नो वेबसाइटमा सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।
- ख. तोकिएको योग्यता पुरा गरेका फर्म/संस्थाले प्रस्तावना पेश गर्नेछन् ।
- ग. पेश भएको प्रस्तावनाको मूल्यांकन समितिले मूल्यांकन गरी आर्थिक विकास शाखा मार्फत आर्थिक विकास समितिले स्विकृत गर्नेछ ।
- घ. गाउपालिकाले अन्तिम परिणाम आफ्नो वेबसाइटमा प्रकाशन गर्नेछ ।
- ङ. छनौट भएको संस्था/फर्मसंग सम्झौता गरिने छ र सम्झौताको साथमा Terms of Reference (TOR) उपलब्ध गराइने छ ।
- च. संस्था/फर्मले TOR बमोजिम कार्य सम्पन्न गरि प्रतिवेदन पेश गर्नेछ र सो को आधारमा भुक्तानी गरिने छ ।

४१फर्म/संस्थाको योग्यता:

- नेपाल सरकारको निकायमा दर्ता भएको ।
- PAN/VAT मा दर्ता भएको र नवीकरण गरेको ।
- संभाव्यता अध्ययन गरेको कम्तिमा ३ वर्षको अनुभव भएको ।
- कालो सूचिमा नपरेको स्वघोषणा गरेको ।

४२. बाखा प्याकेज कार्यक्रम

- क. कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आर्थिक विकास समितिले स्थानको छनौट गर्नेछ ।
- ख. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रले तोकिएको स्थानमा पूर्व सूचनाका आधारमा शाखा र वडा प्रतिनिधि समेतको उपस्थितिमा भेला गराई २० जना लक्षित कृषक छनौट गरी समुह गठन गर्नेछ ।
- ग. गठित समुहलाई कार्यक्रमको उद्देश्यवारे जानकारी र ३ दिने स्थलगत बाखापालन तालिम प्रदान गरिने छ ।
- घ. स्वीकृत बजेटको परिधिमा रही प्रत्येक सदस्यलाई कम्तिमा २ गोटाका दरले माउ बाखा/प्रजनन् योग्य पाठी खरिद गरी उपलब्ध गराइने छ ।
- ड. समुहको निर्णय अनुसार सदस्य कृषकहरूलाई पायक पर्ने गरी वोकापालक ३ जना कृषक छनौट गरी ३ गोटा ७५% का वोयर वोका वितरण गरिने छ ।
- च. सदस्य कृषकहरूलाई स्विकृत कार्यक्रम/बजेटको परिधिभित्र रही दाना, औषधि लगायतका आधारभूत सेवा निश्चित समयको लागि उपलब्ध गराइने छ ।
- छ. सिजन अनुसारका घाँसका वितरण/वर्नाहरू उपलब्ध गराइने छ र कृषकहरूले उक्त घाँसका वितरण/वर्नाहरू लगाई हुर्काउने र उपयोग गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
- ज. कार्यक्रम कार्यान्वयनको चरणमा २ पटक र सम्पन्न भएपछी १ पटक स्थलगत अनुगमन गरिनेछ,

परिच्छेद: ११ मूल्यांकन/छनौटको प्राविधिक आधार

४३. यूरिया मोलासेस मिनरल ब्लक बनाउने मेशिन वितरण

- सानाव्यवसायि ,मझौलाव्यवसायीरहूलाव्यवसायीलाईतीन वर्गमा वर्गीकृत गरी प्रत्येक वर्गमा अलग अलग प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सबै वर्गको समान संलग्नता हुनेगरी मेरिटको आधारमा छनौट गरिने छ ।

४४. लागत साझेदारीमा घाँस काट्ने र प्याकिङ गर्ने मेशिन वितरण

- निजिकार्मकोहकमाकम्तिमा १० रोपनी क्षेत्रफलमा घाँसखेती गरेको र संस्थाको हकमा संस्थामा आवद्ध सदस्यहरूले कम्तिमा ३० रोपनी क्षेत्रफलमा घाँसखेती गरेको ।
- संस्थागतउपयोगबाटअधिकसंख्यामाकृषकहरूलाभान्वितहुनेहुँदासंस्थालाईप्राथमिकतादिइनेछ ।

४५. निशुल्क घाँसको बितरण कार्यक्रम

- हिउदेरबर्षेघासकोबीउकृषकहरूलाईनिसुल्कवितरणगरिनेछ . हिउदेघासजस्तैजई , बर्षिम ,भेचआदि । बर्षे घासमा टियोसेन्टि जुनेलो आदि ,बाजरा , ।
- घासकोबितुखरिदगदाउपलब्धभयसम्पेस्कीलिईसरकारी फार्मबाट खरिद गर्ने । सरकारी फार्ममा उपलब्ध नभए कन्ट्याकट फार्मबाट खरिद गर्ने वा कोटेशन मार्फत खरिद गर्ने ।
- घाँस को बितरण गर्दा पशु सेवा शाखाले सूचना टास गरि पशु सेवा शाखा ,वडा कार्यालय , निजि फार्मलाई नि, समुह ,सहकारीशुल्क वितरण गरिने छ ।

४६. लागत साझेदारीमा बोयर/बोयर क्रस बोका वितरण

- पालन गरिरहेको बाखा संख्यालाई मूल्य आधार मानि तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन प्रक्रियाबाटमेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।
- व्यवसायी कृषकहरूको २५ प्रतिशत सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

४७. व्यवसायिक बाखा फार्ममा बोयर बोका वितरण कार्यक्रमः

आय आर्जन, रोजगारि सृजना र गरिवि न्युनिकरणका सन्दर्भमा बाखापालन व्यवसायको महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ । विगतमा समेत मासु उत्पादनका लागि उपयुक्त मानिएका उच्च उत्पादकत्व युक्त विदेशि नश्लका बाखाहरु आयातगरि स्थानीयजातका बाखाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि जातिय सुधारका प्रयासहरु हुदै आएकोमा पछिल्ला केहि वर्ष यता बाखापालक कृषकहरु माझ बोयर जातको बाखाको लोकप्रियता अप्रत्याशित रूपले बढेको छ ॥ यहि परिप्रेक्षमा बाखाको नश्ल सुधार गरि उत्पादकत्व बढ्दि गर्न तथा व्यवसायिकरणमा टेवा पुऱ्याउने हेतुलेसुनापति गाउँपालिकाको बोयर जातका बाखाको व्याडको बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रया :

(क) सम्बन्धित कार्यालयले बोयर बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अद्वितीयारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेदः ५ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) व्यवसायिक बाखापालन फार्मको हकमा प्रति फार्म कमितमा २० वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा र कृषक समूह/समिति/सहकारीको हकमा प्रति कृषक कमितमा ५ वटा माउ बाखा भएको १० घरधुरिका बिच एउटा बोयर बोका वितरण गर्न सकिनेछ ।

(ग) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रजननको लागि निम्न गुण भएको व्याडको बोयर बोका खरिद गर्नुपर्नेछ ।

(१) दुई वा दुई भन्दा बढि पाठापाठी जन्माउने माउ बाखाको सन्तान भएको

(२) बोकाको माउ र बाउको बिच नाता नभएको ।

(३) राम्रो दूध दिने माउबाट जन्मेको ।

(४) जातिय गुण प्रष्ट देखिने भएको ।

(५) दुवै अण्डकोष राम्रोसंग विकास भएको र समान आकार प्रकारको भएको ।

(६) फूर्तिलो, दानापानि रुचाएर खाने, छाला, रौ सफा र चम्किलो, उमेर अनुसार शारिरिक बढ्दि भएको ।

(७) चौडा छाति, बलियो खुटटा तथा टाउको र गर्दनको अनुपात मिलेको शरिर भएको ।

(८) प्रजनन सम्बन्धि रोग तथा अन्य रोगहरूबाट मुक्त रहेको ।

(९) ६ महिना उमेर पुरोको र कमितमा ३० किलो शारिरिक तौल भएको ।

४८. प्रतिशत लागत सहभागीतामावंगुरका पाठापाठी वितरण

- पालिकामाबेरोजगारकोसीमान्तकृत समुदायलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- प्रस्तावककोयोग्यतामातोकिएअनुसारकायोग्यतापुगेकासीमान्तकृत समुदायका इच्छुक कृषकहरूमध्ये व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेको र व्यवसाय गर्न चाहने दुवै प्रकारका कृषकहरूलाई यस कार्याक्रिममा समान अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- जग्गाकोउपलब्धता ,वंगुरपालन गर्न सक्ने स्रोत र संरचनाको मूल्यांकनबाट मेरिटका आधारमा अनुदानग्राही छनौट गरिनेछ ।

४९. उत्पादनमा आधारित अनुदानः प्रति लिटर दुधमा रुप अनुदान दिने

- संकलन र कारोबार गरेको दुधको परिमाणको आधारमा तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन प्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।

५०.लागत साझेदारीमा मिलिकज्ञ मेशिन वितरण गर्ने

- तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन प्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।
- साना ,मझौलारठूलाव्यवसायीहरूकोक्रमशः२५ ,३५८४०प्रतिशतसहभागीताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

५१. लागतसाझेदारीमाकाउम्याटवितरण

- पालन गरिरहेको गाइभैसीको संख्यालाई मूल्य आधार मानि तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन प्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।
- साना ,मझौलारठूलाव्यवसायीहरूकोक्रमशः२५ ,३५८४०प्रतिशतसहभागीताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

५२.लागत साझेदारीमा इलेक्ट्रीक च्याफकटर वितरण

- पालन गरिरहेको गाइभैसीको संख्यालाई मूल्य आधार मानि तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन प्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।
- साना ,मझौलारठूलाव्यवसायीहरूकोक्रमशः२५ ,३५८४०प्रतिशतसहभागीताको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

५३.स्टेनलेस स्टिलको दुध क्यान वितरण

- तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकनप्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।

५४.पशुपन्छीको विमा प्रिमियममा५० प्रतिशत अनुदान

- तोकिएकोन्यूनतमयोग्यतापुरागरेकाकृषकहरूलेपेशागरेकोकागजातकाआधारमास्विकृतबजेटकोपरिधिमार हीकृषकले भुक्तानी गरेको रकमको ५० प्रतिशत रकम सिधै भुक्तानीको व्यवस्था गरिनेछ ।

५५.यूवालक्षितकार्यक्रम

- पालिकामाबेरोजगारकोसूचिमानामदर्ताभएकायूवाहरूलाईपहिलोरवैदेशिकरोजगारीबाटफर्केकायूवाहरूलाईदोस्रोप्राथमिकतादिइनेछ ।
- तोकिएका न्यूनतम योग्यता पुरा भएका प्रस्तावकहरूविच प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यांकन ए प्रक्रियाबाट मेरिटमा आधारमा अनुदानग्राहीको छनौट गरिनेछ ।

परिच्छेदः १२

आर्थिक नर्मस

५६.घाँसखेती गरेको क्षेत्रफलको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने:

- प्रतिहेक्टररु .१०,०००। —का दरले अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

५७.घाँसका विज वेर्ना तथा कटिङ्ग

प्रचलित बजारभाउ अनुसार ।

५८.साइलेज बनाउने तरिका प्रदर्शनः

सामग्री खरिद गर्दा प्रचलित बजारभाउ अनुसार र प्रदर्शन कार्य तालिमको नर्मस अनुसार ।

५९.बाँझोपन निवारण घुम्ती/घरदैलोतथा पशु स्वास्थ्य शिविरः

तपशिल

क्र.सं.	कृयाकलापहर	लागत रु.
१.	पशु स्वास्थ्य शिविर सम्बन्धी प्रचार प्रसार	७,०००।
२.	तुल / व्यानर	३,०००।
३.	औषधी, खोप तथा अन्य सामाग्री व्यवस्थापन	७०,०००।
४.	चियापान खर्च (औपचारिक कार्यक्रम समेत)	७,०००।
५.	अस्थायी ट्रेभिज निर्माण तथा अन्य लजिस्टिक व्यवस्थापन	७,०००।
६.	घर दैलो सेवा प्रयोग हुने सवारी इन्धन खर्च	६,०००।

६०.उत्कृष्ट कृषक/प्राविधिकलाई पुरस्कृत गर्ने:

- प्रथम रु. १०,०००।—
- द्वितीय रु. ७,०००।—
- तृतीय रु. ५,०००।—
- व्यवस्थापन (व्यानर, प्रमाणपत्र, खाजा/चियापान आदि) रु. ८,०००।—

६१.खोप लगाउने प्राविधिकलाई पारिश्रमिकः

- पशुवस्तुलाई पशुमा लाग्ने विभिन्न रोग विरुद्ध खोप लगाउने प्राविधिक (निजी/सरकारी) लाई प्रति ठूला पशु रु. २०।— र प्रति साना पशु रु. १०।-

६२. कृषकसँग विशेषज्ञ सेवा कार्यक्रम:

विशेषज्ञ पारिश्रमिक: वाह्य विशेषज्ञ रु. ३,५००।—प्रतिव्यक्ति प्रति दिन ।

आन्तरिक विशेषज्ञ: अधिकृत रु. २,५००।—प्रतिव्यक्ति प्रति दिन ।

प्राविधिक रु. १,५००।—प्रतिव्यक्ति प्रति दिन ।

खाजा: रु. २००।—प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन ।

यातायात/इन्धन खर्च: प्रचलित बजारभाउ अनुसार ।

६३. तालिम, गोष्ठी, सेमिनार बैठक आदिको खर्चको नर्मस

क्र.सं.	विवरण	इकाई	बढीमा खर्च सिमा
१	कार्यक्रम संयोजक	प्रति दिन	१२००/००
२	मुख्य प्रशिक्षक / सहजकर्ता	प्रति कक्षा	१२००/००
३	सहायक प्रशिक्षक	प्रति कक्षा	८००/००
४	मुख्य प्रशिक्षक / सहजकर्ता	प्रति दिन	३५००/००
५	सहायक प्रशिक्षक	प्रति दिन	२५००/००
६	कार्यपत्र बापत	प्रति कार्यपत्र	१०००/००
७	खाजा खर्च	प्रति जना	२००/००
८	खाना खर्च	प्रति जना	३००/००
९	सहभागी यातायात खर्च	प्रतिजना प्रति दिन	५००/००
१०	सहयोगी खर्च	प्रति जना	५००
११	बाहिरको प्रशिक्षक (दै.भ्र.भ.)	प्रति दिन	नियमानुशार
१२	बाहिरको प्रशिक्षक यातायात खर्च	बिल अनुशार	नियमानुशार
१३	स्टेशनरी		२००/००
१४	मसलन्द तथा प्रशिक्षण सामाग्री		१५००/००
१५	फार्म अबलोकन यातायात खर्च		५०००/००
१६	ब्यानर		१०००/००
१७	तालिम तथा गोष्ठीमा भत्ता	प्रति जना	१५००/००

६४. अनुगमन आदिको खर्चको नर्मस

क्र.सं.	विवरण	इकाई	बढीमा खर्च सिमा
१	अनुगमन संयोजक	प्रति दिन	१५००/००
२	अनुगमन टोली सदस्य	प्रति दिन	१५००/००
३	यातायात खर्च	प्रति दिन	५००/००

४	खाजा खर्च	प्रति जना	२००/००
५	खाना खर्च	प्रति जना	३००/००
६	स्टेशनरी		२००/००
७	मसलन्द		१५००/००
८	ब्यानर		१०००/००
९	ब्यवस्थापन खर्च		१६००/००

६५. ग्रामीण कुखुरा बिकास कार्यक्रम

एक दिने तालिम रु २००००/
 अनुगमन रु ४५००/
 कुखुरा चल्ला २ हसे १८० प्रति चल्ला ढुवानी समेत रु ७२०००/
 औषधि, खोप रु ३५००

६६. बोयर बोका वितरण कार्यक्रम

- क) बोका खरिद प्रति गोटा रु ९०,०००/
- ख) बोका ढुवानी प्रति गोटा रु १५,००/
- ग) एक दिने बाखा पालन तालिम रु २५०००/
- घ) बोकाको बिमा प्रति गोटा रु १२००/
- ड) औषधि तथा खोप प्रति गोटा रु २०००/
- च) अनुगमन तथा दै.भ्र.भ नियमानुसार
- छ) प्रति गोटा बढिमा रु १,००,०००/ मा नबढ़ने गरी ।

परिच्छेद: १३
आर्थिक प्रशासन सेवा

६७. आर्थिक प्रशासन सेवा

कार्यक्रमको लेखांकन, कारोबार, लेखा परिक्षण गर्दा आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ बमोजिम गरिने छ ।

परिच्छेद: १४

६८. थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने

- १ यो कार्यविधिको कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिमा थपघट, हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।
- २ यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अवरोध र अस्पष्टता आएमा त्यस्तो बाधा -अवरोध फुकाउने प्रयोजनका लागि पालिकाले आवश्यकता अनुसार व्याख्या गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१

प्रस्ताव आव्हानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति.....

सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखाको आ.व २०.../... को स्वीकृत वार्षिककार्यक्रम मुताविक देहायका कार्यक्रम पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७८ बमोजिमलागत साभेदारीमा सञ्चालन गर्न ईच्छुक आवेदकहरुबाट यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ औं दिन सम्म कार्यालय समय भित्र प्रस्ताव दर्ता गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। साथै रीत नपुगी वा म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरु छनौटका लागि समावेस हुन नसक्ने व्यहोरा समेत यसै सूचनाद्वारा जनकारी गराइन्छ। थप जानकारीका लागि ..... को फोन नं.....मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ। सुनापति गाउँपालिका

क्र.स	कार्यक्रमको नाम	संख्या	प्रति संख्या अधिकतम अनुदान रकम रु.	प्रति संख्या साभेदारी रकम रु.	प्रस्ताव पेश गर्ने सक्ने सम्भावित साभेदारहरु

प्रस्ताव साथ सम्मिलित हुनुपर्ने कागजातहरु:

१. अनुसूची-२ बमोजिम रु.१० को टिकट टाँस गरेको आवेदन।
२. आवेदकको नेपाली नागरिकता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि।
३. कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको जग्गाको स्वामित्व देखिने कागजातको प्रतिलिपि।
४. लिजमा लिएको जग्गाको हकमा करारनामा वा सम्झौता पत्र।
५. प्रचलित कानुन बमोजिम आधिकारिक निकायमा संस्था/फर्म/व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण र स्थायी लेखा नं., भ्याट दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि।
६. समूह/समिति/सहकारीको हकमा कार्य समितिको निर्णयको प्रतिलिपि।
७. अधिल्लो आ.व को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन र करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
८. अनुसूची-३ बमोजिमको व्यवसायिक योजना, अनुसूची-४ बमोजिमको लागत साभेदारी गर्ने प्रतिबद्धता, अनुसूची-५ बमोजिमको स्वघोषणा र अनुसूची-६ बमोजिम वडाको सिफारिस पत्र।
९. कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार थप कागजात आवश्यक परेमा उल्लेख गर्न सकिनेछ।

अनुसूची-२

आवेदन

श्री.....

.....
विषय: प्रस्ताव पेश गरिएको बारे ।

तहाँ सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखाको मिति..... को .....

पत्रिकामा प्रकाशित सूचना मुताविक म निवेदकले लागत साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ईच्छुक भई आवश्यक कारवाहीको लागि यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक

दस्तखतः

मिति:

सम्पर्क नं.

प्रस्तावकको नाम थरः

स्थायि ठेगाना:

प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम :

कार्यक्रम सञ्चालन हुने स्थानको पुरा ठेगाना:

संलग्न कागजातहरुको सूचि:

क्र.स	संलग्न कागजातहरुको विवरण	संख्या
१		
२		
३		
४		
५		

अनुसूची-३

व्यवसाय योजना

(१) प्राविधिक प्रस्ताव

१	प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम		
२	कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थानको ठेगाना		
३	आवेदकको नाम		
४	ठेगाना		
५	आवेदकको सम्पर्क टेलिफोन/मोबाइल नम्बर		
६	आवेदक संस्था/फर्म/कम्पनी/उद्योग/व्यवसायको दर्ता नम्बर		
७	दर्ता भएको कार्यालय र मिति		
८	आवेदक संस्था/फर्म/कम्पनी/उद्योग/व्यवसायको उमेर (दर्ता वा स्थापना पश्चातको अवधि वर्षेमा)		
९	भ्याट/पान दर्ता नम्बर		
१०	प्रस्तावित कार्यक्रमको अनुमानित लागत रु.		
११	प्रस्तावक आफ्नै श्रोतबाट व्यहार्ने रकम रु.		
१२	सम्बन्धित कार्यालयसंग माग रकम रु		
१३	प्रस्तावित कार्यक्रमको उद्देश्य		
१४	प्रस्तावित कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा विद्यमान भौतिक पूर्वाधार		
१४.१	सडक सुविधा छ/छैन	नजिकको बजारको नाम	
१४.२	कस्तो सडक छ(पक्कि/कच्चि)	बजारसम्मको दुरि(कि.मि)	
१४.३	बिजुलिको सुविधा छ/छैन	सदरमुकाम देखिको दुरि(कि.मि)	
१४.४	खानेपानिको सुविधा छ/छैन	जग्गाको स्वामित्व(लिज/आफ्नै)	

१४. ५	जग्गा, भवन, मेशिनरी, सवारि, साधन, उपकरणहरु र पशुको किसिम र संख्या उल्लेख गर्ने ।					
	सि.नं.	विवरण	इकाई	परिमाण		
१५	प्रस्तावित कार्यक्रमबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेको संख्या					
१६	लक्षित समुदाय अप्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेको संख्या		महिला	दलित	जनजाति	अन्य
१७	प्रस्तावित कार्यक्रमबाट सम्पन्न गरिने कृयाकलापहरुको विवरण					
१८	कार्यक्रम समाप्ति पश्चात अपेक्षित उपलब्धिहरु(बुदाँगत रूपमा सम्भव भए परिमाण समेत खुलाउने					
१९	प्रस्तावित कार्यक्रममा अन्य निकायहरु समेत सामेल हुने भए तिनको नाम र सहकार्य रकम खुलाउने					
	सि.नं	सहकार्य गर्ने अन्य निकायहरुको नाम	सहकार्य रकम रु.			
	.					
२०	प्रस्तावकले विगत वर्षेमा सम्पन्न गरेका उल्लेखनिय कार्यहरु(प्रस्तावित कार्यक्रमसंग मेलखाने मात्र)					

२१	उपरोक्त कार्य सम्पादनका लागि भएको लगानी रकम रु.		
२२	प्रस्तावित कार्यक्रम सम्बन्धि आवेदकको अनुभव र तालिम (अवधि समेत खुलाउने)		
२३	आवेदकसंग विद्यमान जनशक्ति विवरण		
	सि.नं.	जनशक्ति विवरण	दक्षता तालिम/शैक्षिक योग्यता
२४	प्रस्तावित कार्यक्रमले वातावरणमा पर्न सक्ने नकरात्मक असर		
२५	वातावरणीय असर न्यूनीकरणका लागि अपनाइने उपायहरु		
२६	प्रस्तावित कार्यक्रमले सिर्जना गर्ने रोजगारी (संख्या)		

(२) आर्थिक प्रस्ताव

प्रस्तावमा उल्लेखित क्रियाकलापहरुको लागत अनुमान र सहकार्यको विस्तृत विवरण :

क्र.स	मुख्यमुख्य क्रियाकलापहरु	इकाई	परिमाण	प्रति इकाई दर रु.	कुल लागत रु.	प्रस्तावको योगदान रु.	सम्बन्धित कार्यालयको अनुदानबाट व्यहोरिने रकम रु	प्रस्तावकले व्यहोर्ने रकमको श्रोत

जम्मा (रु.)				
भ्याट (रु)				
कुल जम्मा (रु.)				
माथि उल्लेखित विवरणहरु ठीक साचौँ छ, भुठो ठहरेमा कानुन बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।				
संस्थाको जिम्मेवार पदाधिकारीको				
नम				
पद				
हस्ताक्षर				
ीमति				
संस्थाको छाप				

नोट: आवेदकको योगदानमा जग्गाको मूल्य र चालुखर्च समावेस गर्न पाईने छैन ।

अनुसूची-४

लागत साभेदारीको प्रतिबद्धता

सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखाको ..... मिति ..... को
..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार सुनापति गाउँपालिका..... नं. वडा ..... गाउँ/टोल स्थायी
ठेगाना भएको श्री .....

..... ले लागत साभेदारीमा ..... कार्यक्रम सञ्चालनका लागि
पेश गरेको व्यवसाय योजना अनुसार अनुमानित कूल लागत रु..... को ..... प्रतिशतले हुन आउने
रु. ..... अक्षरुपि ..... बराबरको लगानी आफ्नो आन्तरिक श्रोतबाट व्यहोर्ने कार्यक्रम
सम्पन्न गर्ने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछु ।

निबेदकको

	दस्तखतः:
	नामः:
	मिति:
	संस्थाको छापः

अनुसूची-५

समान प्रकृतिको अनुदान नलिएको स्वघोषणा

सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखाको ..... मिति ..... को ..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार सुनापति गाउँपालिका.....नं. वडा ..... गाउँ/टोल स्थायी ठेगाना भएको श्री .....

.....ले लागत साझेदारीमा ..... कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पेश गरेको व्यवसाय योजना संग मेल खाने कार्यका लागि विगत ३ वर्ष भित्र संघीय सरकार वा प्रदेश सरकारको मातहतका मन्त्रालय/निर्देशनालय/विज्ञ केन्द्र तथा स्थानीय तहबाट अनुदान नलिएको स्वघोषणा गर्दछु । अन्यथा फेला परेर कसुरदार ठहरेमा समझौता रद्द लगाएत नियमानुसारका अन्य सजाय भोग्न समेत तयार छु ।

निबेदकको

दायाँ	बायाँ

दस्तखतः

नामः

मिति:

संस्थाको छापः

अनुसूची-६

सिफारिस पत्र

श्री.....

.....

विषयः सिफारिस गरिएको बारे ।

उपरोक्त सम्बन्धमा सुनापति गाउँपालिकाको मिति ..... को .....मा प्रकाशित सूचना अनुसार सुनापति गाउँपालिका.....नं. वडा ..... गाउँ/टोल स्थायी ठेगाना भएको श्री .....ले लागत साभेदारीमा ..... कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सिफारिस पाँउ भनी यस कार्यालयमा निवेदन दिएकोमा संलग्न कागजातकोहरूको अध्ययन तथा आवश्यक जाँचबुझ गर्दा निजले पेश गरेका विवरणहरु सहि रहेको र सोही प्रकृतिको कार्यमा बिगत ३ वर्षे भित्र कुनै अनरदान लिएको देखिन नआएकाले निजको प्रस्ताव छनौट प्रकृयामा संलग्न गरिदिनु हुन सिफारिस गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

सिफारिस गर्नेको

दस्तखतः

नामः

मिति:

अनुसूची-७

स्थलगत प्रमाणीकरण मुल्याङ्कन फारम

(क) सामान्य जानकारी

(१) जिल्ला:

(२) आवेदकको नामः

(३) स्थायि ठेगाना:

(४) प्रस्तावित कार्यक्रमको नामः

(५) कार्यक्रम सञ्चालन स्थलको ठेगाना:

(६) स्थलगतप्रमाणीकरण मिति:

(७) स्थलगत प्रमाणिकरणमा संलग्न पदाधिकारीको विवरणः

क्र.स	पदाधिकारीहरुको नाम	पद	सहि

(ख) आवेदकको मुल्याङ्कन

क्र.स	मुल्याङ्कनका सूचकहरु	भार	प्राप्ताङ्क
१	भौतिक क्षमता	३०	
१.१	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको जग्गा वा भवन आवेदकको आफनै स्वामित्वको छ/छैन		
१.२	प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रयाप्त जग्गा छ/छैन		
१.३	भविष्यमा विस्तारका लागि लागि जग्गा उपलब्ध हुनसक्ने संभावना छ/छैन		
१.४	बाढि पहिरोले क्षती नपुग्ने अवस्था छ/छैन		
१.५	कार्यान्वयन स्थलमा बाटो, पानी, विजुलीको सुविधा छ/छैन		
१.६	भौगोलिक हिसावले उक्त स्थानमा प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उपयुक्त छ/छैन		

२	प्राविधिक क्षमता	१५	
२.१	प्रस्तावित कार्यक्रमसंग मेल खाने क्रियाकलापमा हाल संलग्नता छ/छैन		
२.२	आवश्यक प्राविधिक सेवा टेवा प्राप्त हुन सक्ने अवस्था छ/छैन		
२.३	आवेदक सम्बन्धित विषेयको तालिम अनुभव प्राप्त छ/छैन		
३	वित्तीय क्षमता	१५	
३.१	आवेदक लागत साभेदारी गर्न सक्ने आर्थिक अवस्था छ/छैन		
३.२	साभेदारीका लागि बैक मौज्दात वा सञ्चालित कारोबार बचत छ/छैन		
३.३	आवश्यक रकम वित्तीय संस्थाबाट ऋण प्राप्त गर्नसक्ने अवस्था छ/छैन		
४	वातावरणीय उपयुक्तता	१०	
४.१	प्रस्तावित कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्दा स्थानीयवासिन्दाबाट विरोध नहुने अवस्था छ/छैन		
४.२	प्रस्तावित कार्यक्रमले वातावरणमा नकरात्मक असर नपुर्ने अवस्था छ/छैन		
५	अन्य पक्षहरु	२०	
५.१	संस्था/व्यक्तिको व्यवसायिक क्रियाशिलता छ/छैन		
५.२	दर्ता, नविकरण, अडिट, र करचुक्ता अध्यावधिक छ/छैन		
५.३	आवश्यक कच्चा पदार्थ प्राप्त हुन सक्ने अवस्था छ/छैन		
५.४	उत्पादित वस्तुको सहज बजारीकरण हुन सक्ने अवस्था छ/छैन		
६	स्थलगत टोलीको राय	१०	
६.१	प्रस्तावमा उल्लेखित कुरा र स्थलगत अवस्था बिच समानता छ/छैन		
६.२	आवेदक संग लागत साभेदारी गर्न उपयुक्त छ/छैन		
जम्मा		१००	

नोट: उपरोक्तानुसार स्थलगत प्रमाणिकरणका दौरान सकरात्मक अवस्था भेटिए ५ अङ्गर नकरात्मक अवस्था भेटिए ० अङ्ग प्रदान गर्दा कूल ४० अङ्ग प्राप्त गर्न सफल प्रस्तावहरुको प्राथमिकीकरण गरिने छ। कूल ४० भन्दा कम अङ्ग प्राप्त गरेका प्रस्तावहरु छनौटका लागि प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिमा पेश गरिने छैन।

(ग) आवेदकसंग विद्यमान भवन, सवारि साधन, ठूला मेशिनरि र उपकरणहरुको विवरण

क्र.स	विवरण	परिमाण	अवस्था

(घ) स्थलगत प्रमाणीकरणमा भेटिएका अन्य थप विवरण भए उल्लेख गर्ने

(१)

(२)

(३)

(४)

(ङ) स्थलगतप्रमाणीकरणटोलिको राय

स्थलगत प्रमाणिकरणमा भेटिएका तथ्यहरुको आधारमा आवेदकसंग लागत साझेदारी गरि प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उपयुक्त हुन्छ/हुदैन भनि राय पेश गर्ने।

क्र.स	स्थलगत प्रमाणीकरणगर्ने पदाधिकारीको नाम	हुन्छ/हुदैन	दस्तखत

अनुसूची-८

प्रस्ताव मुल्याकंन फारम

क्र.स	मुल्यांका आधारहरु	भार (प्रतिशत)	प्राप्ताङ्क
१	संस्थाको उमेर र अनुभव	५	
१.१	३ वर्षे भन्दा घटी	१	
१.२	३ देखि ५ वर्ष सम्म	२	
१.३	६ देखि ८ वर्षसम्म	३	
१.४	९ देखि ११ वर्षसम्म	४	
१.५	१२ भन्दा माथि	५	
२	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	२०	
२.१	सडक सुविधा भएको	४	
२.२	विजुलिको सुविधा भएको	२	
२.३	खानेपानिको सुविधा भएको	२	
२.४	जग्गा आफ्नो भएको	८	
२.५	आफै स्वामित्वको भवन, भौतिक पूर्वाधार सवारी साधन यन्त्रउपकरण भएको	४	
३	प्राविधिक दक्षता/सम्बन्धि विषेयको तालिम (संस्थाको हकमा स्थायी कामदारहरुको)	१०	
३.१	७ दिन अवधि सम्मको तालिम	२	
३.२	७ देखि १५ दिन अवधि सम्मको तालिम	४	
३.३	१६ देखि ३० दिन अवधि सम्मको तालिम	६	
३.४	१ महिना देखि ३ महिना अवधि सम्मको तालिम	८	
३.५	३ महिना भन्दा बढि अवधिको तालिम	१०	
४	वित्तिय क्षमता	४	
४.१	स्वलगानि गर्न सक्ने आधार भएको	२	
४.२	अन्य निकायबाट सहयोग प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था रहेको	२	
५	प्रत्यक्ष लाभाविन्वत संख्या	५	
५.१	५ जना सम्म	१	
५.२	५ देखि १० जना सम्म	२	

५.३	११ देखि १५ जना सम्म	३	
५.४	१६ देखि २० जना सम्म	४	
५.५	२१ भन्दा बढि	५	
६	वातावरणिय उपयुक्तता	६	
६.१	प्रस्तावित कार्यक्रमको वातावरणिय प्रभाव आंकलन गरिएको	३	
६.२	वातावरणिय प्रभाव न्युनिकरणका उपायहरु सामेल गरिएको	३	
७	अन्य पक्षहरु	२०	
७.१	बिगतमा सम्पादित काम र प्रस्तावित कार्यक्रम बिच तालमेल रहेको	५	
७.२	संस्थाको अवस्थीत र प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन स्थल बिचको तादात्म्यता	५	
७.३	कार्यविधिअनुसारका फर्मेट र अनुसूचीहरुको पालना	५	
७.४	भईरहेको व्यवसाय नभइ लगानि गर्ने खोजिएको नयाँ व्यवसाय	५	
८	स्वीकृत कार्यविधिका अनुसार थप आधारहरु	२३	
८.१	सूचना मुताविक सम्बन्धित कार्यालयको प्राथमिकता	५	
८.२	आर्थिक प्रस्तावको गुणस्तर	५	
८.३	प्राविधिक प्रस्तावको गुणस्तर	५	
८.४	व्यावासायिक कार्य योजनाको स्पष्टता	५	
८.५	नियमानुसारको दस्तुर वा टिकट टाँस	३	
९	पेश भएका विवरणहरुको विश्वसनियता	७	
९.१	आवश्यक कागजातहरुको संलग्नता	५	
९.२	स्थानीयबासिन्दाबाट विरोध नहुने प्रमाण	२	
	जम्मा	१००	

अनुसूची-९

सम्झौता-पत्र

सुनापति गाउँपालिका पशु सेवा शाखा को आव.....को स्वीकृत वार्षिककार्यक्रम अनुसार लागत साभेदारीमा .....कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि मिति.....गते प्रकासित सूचना मुताविक पेश हुन आएका प्रस्तावहरु मध्ये यस सुनापति गाउँपालिकाको मिति.....को .....स्तरिय निर्णयबाट श्री ..... को प्रस्ताव छनौट भएको हुदाँ .....(यस अधि प्रथम पक्षभनिने) र श्री.....(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) का बिच तपसिल बमोजिमका शर्तहरु पालना गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न मन्जुर भै यो द्विपक्षिय सम्झौता गरिदियौ/लियौ । इति सम्बत.....साल.....महिना.....गते.....रोज शुभम् ।

तपसिल

(१).....कार्यक्रम .....जिल्ला.....महा/उपमहा/नगर/गाउँपालिका ..... नं. वडाको .....गाउँ/टोलमा मिति .....सम्पन्न सम्पन्न गरिनेछ ।

(२) प्रथम पक्षले .....कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दोश्रो पक्षले पेश गरेको व्यवसाय योजना मुताविक निम्न बमोजिमका क्रियाकलापहरुका लागि अनुदान उपलब्ध गराउने छ ।

क्र.स	क्रियाकलाप विवरण	अनुमानित लागत रु.	प्रथम पक्षले व्यहोर्ने रु.	दोश्रो पक्षले व्यहोर्न रु.
जम्मा				
अक्षरपी				

(३) प्रथम पक्षले अनुदान रकमबाट ३ प्रतिशत कन्टिजेन्सि वापत र नियमानुसारका अनय कर कटटा गरि बाकि रकम दोश्रो पक्षको बैङ्ग खातामा भुक्तानी दिनेछ ।

(४) दोश्रो पक्षले स्वीकृत प्रस्ताव मुताविकको डिजाईन र लागत ईष्टिमेन्ट अनुसारका सम्पूर्ण कार्यहरु उच्च गुणस्तर कायम राखि निर्धारित समय भित्र सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

(५) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक निर्माण सम्बन्धित डिजाईन, ईष्टिमेट, सुपरभिजन, रनिङ बिल, अन्तिम बिल, र कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन लगायतका सबै प्राविधिक कार्यहरु तथा निर्माण, खरिद, ढूवानि, सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदि दोश्रो पक्षले गर्नेछ ।

(६) दोश्रो पक्षले सुरुमा आफ्नो लगानिबाट कार्य सुरुवात गरि सम्पन्न भएको कामको नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त प्राविधिकले तयार गरेको मेजरमेन्ट बुक, रनिङ बिल, कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन, नियमानुसारको भ्याट बिल र अन्य आवश्यक कागजात सहित भुक्तानीका लागि पेश गरे

पश्चात प्रथम पक्षले स्थलगत प्राविधिक प्रतिबेदनको आधारमा मनासिव ठहरे बढिमा २ किस्तामा अनुदान रकम भुक्तानी गर्नेछ ।

(७) प्रथम पक्षले कुनैपनि समयमा संचालित कार्यको अनुगमन/निरीक्षण गरि सम्झौता मुताविक कार्य भए/नभएको अनुगमन गर्न र आवश्यक सुझाव दिन सक्नेछ ।

(८) कार्यक्रम सञ्चालनका दौरान वा सम्पन्न भए पश्चात सञ्चालन, मर्मत सम्भार, व्यवस्थापन, जोखिम र दिगोपनाको लागि गरिने कार्यहरु तथा अप्रत्याशिल रूपमा श्रृजित सबै प्रकारका दायित्व र जिम्मेवारि दोश्रो पक्षको हुनेछ ।

(९) दोश्रो पक्षले कार्यक्रम सञ्चालन स्थलमा सबैले देख्ने गरि अनिवार्य रूपले कार्यक्रमको नाम,ठेगाना तथा सहयोगि निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेखित होडिङ्ग बोर्ड सबैले देख्ने गरि राख्नु पर्नेछ ।

(१०) दोश्रो पक्षले नियमित रूपमा (कम्तिमा चौमासिक अवधिको) कार्यक्रमको प्रगति, उपलब्धि तथा कारोबार सम्बन्धि विवरणहरु प्रथम पक्षलाई अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(११) कार्यक्रम सञ्चालनका दौरानमा कुनै कुरा हेरफेर वा परिमार्जन गर्नु परेमा दुवै पक्षको आपसि सहमतिमा हुनेछ ।

(१२) सम्झौतामा उल्लेख हुन छुटेका विषयको हकमा यसै कार्यविधि र प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(१३) प्रथम पक्षले सम्झौता मुताविकको काम नभै रकम दुरुपयोग हुन सक्ने देखेमा एक पटकका लागि सचेत गराउने र त्यसो गर्दा पनि सुधार नदेखिएमा एक पक्षिय रूपमा सम्झौता भंग गर्ने र हिनामिना भए बराबरको रकम सरकारि बाँकि सरह असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

नोट: द्विपक्षीय सम्झौतामा कार्यक्रमको प्रकृतिअनुसारका अन्य सान्दर्भिक बुदाहँरु थप गर्न सकिनेछ ।

दोश्रो पक्षका तर्फबाट

प्रथम पक्षका तर्फबाट

हस्ताक्षर:

हस्ताक्षर:

नाम:

नाम:

पद:

पद:

कार्यालय:

कार्यालय:

कार्यालयको छाप:

कार्यालयको छाप:

रोहवर

हस्ताक्षर:

हस्ताक्षर:

नाम:

नाम:

पद:

पद:

कार्यालय:

कार्यालय:

कार्यालयको छाप:

कार्यालयको छाप:

अनुसूची-१०

डेरी पसल मापदण्ड

- (१) ठूलो डेरी पसल सामान्यता १२ फिट चौडाई र २० फिट लम्बाई तथा सानो पसलको हकमा १० फिट चौडाई र १२ फिट लम्बाई १२ फिट तथा पसलको ऊँचाई १० फिट कायम रहने गरि सिलिङ्ग राखिएको हुनुपर्ने ।
- (२) डेरी पसलको सिलिङ्गबाट धुलो मैलो नखस्ने र पानि नतपिक्ने गरि बनाएको हुनुपर्ने ।
- (३) डेरी पसलको भित्ता पक्का खालको र भित्ताको भित्रि भागमा ६ फिट ऊँचाई सम्म सेतो रङ्गको टायल लगाई त्यस भन्दा माथि सेतो रङ्ग लगाएको हुनुपर्छ ।
- (४) विक्रि कक्षको भूँई नचिप्लिने, पानि नजम्ने र नसोस्ने किसिमले ढलान गरिएको वा टायल/मार्वल लगाई सजिलै सफा गर्न सकिने हुनुपर्छ ।
- (५) डेरी पसल र आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहर व्यवस्थापनको प्रवन्ध भएको हुनुपर्छ ।
- (६) डेरी पसलमा प्रयोग गरिने औजार/उपकरणहरु खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको
- (७) डेरी पसलमा काम गर्ने व्यक्तिले एप्रोन, गमवुट, मास्क, क्याप र रलोव लगाउनुपर्नेछ ।
- (८) डेरी पसलमा भिँगा वा अवान्धित जिवजन्तु पस्न नसक्ने किसिमको व्यवस्था भएको ।
- (९) डेरी पसलमा फ्रिज, डिपफ्रिज वा चिलर व्यवस्था भएको ।

अनुसूची-११

मासु पसल मापदण्ड

- (१) ठूलो मासु पसल सामान्यतया १२ फिट चौडाई र २० फिट लम्बाई तथा सानो पसलको हकमा १० फिट चौडाई र १२ फिट लम्बाई भएको हुनुपर्ने ।
- (२) मासु पसलको उचाई १० फिट कायम रहन गरि सिलिङ्ग राखिएको र सिलिङ्गबाट धुलो मैलो नखस्ने र पानि नतपिक्ने गरि बनाईएको हुनुपर्ने ।
- (३) मासु पसलको भित्ता पक्का खालको र भित्ताको भित्री भागमा ६ फिट ऊचाई सम्म सेतो रङ्गको टायल लगाई त्यस भन्दा माथि सेतो रङ्ग लगाएको हुनुपर्ने ।
- (४) विक्रि कक्षको भुई नचिप्लिने, पानि नजम्ने र नसोस्ने किसिमले ढलान गरिएको वा टायल/मार्वल लगाई सजिलै सफा गर्ने सकिने हुनुपर्ने ।
- (५) मासु पसलमा सफा पानिको मात्र प्रयोग गर्ने गरिएको हुनुपर्ने ।
- (६) मासु पसल हावादार र विजूलिको सुविधा भएको स्थानमा सेतो टयुवलाईटको प्रयोग भएको हुनुपर्ने ।
- (७) मासु काट्ने औजार/उपकरण खिया नलागेको तथा गुणस्तरिय स्टेनलेस स्टीलले बनेको हुनुपर्ने ।
- (८) मासु राख्ने कोठामा सुर्यको प्रकाश सिधा नपर्ने हुनुपर्छ ।
- (९) मासु दुकाउने अचानो सफा र प्रयोग नभएको बखत छोपेर राखिएको हुनुपर्ने ।
- (१०) मासु पसल र आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहर व्यवस्थापनको प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने ।
- (११) मासु पसलमा का मगर्ने व्यक्तिले एप्रोन, गामवुट, मास्क, क्याप र ग्लोव लगाउनुपर्ने ।
- (१२) मासु पसलमा भिंगा वा अवान्धित जिवजन्तु पस्न नसक्ने किसिमको व्यवस्था गनुपर्ने ।
- (१३) मासु पसलमा फ्रिज, डिपफ्रिजको व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- (१४) सम्बन्धित साभेदारले स्वस्थकर मासु विक्रि वितरण सम्बन्धि आचार संहिता लागु गर्ने प्रतिवद्ध हुनुपर्ने ।

अनुसूची-१२

असल पशुपालन अभ्यास अनुसरण अवस्था मापदण्ड

क्र.सं	विवरण	विद्यमान अवस्था		
१	पशुपालन गरिएको ठाउँको वातावरण	राम्रो		नराम्रो
२	पशुपालन गरिएको गोठको सरसफाई	राम्रो		नराम्रो
३	मलमुत्र व्यवस्था	राम्रो		नराम्रो
४	पशुलाई खुवाउने पानि आपूर्तिको अवस्था	पर्याप्त		अपर्याप्त
५	पानिको स्वच्छता	सफा		फोहर
६	पशुको स्वास्थ्य अवस्था	स्वस्थ		अस्वस्थ
७	अस्वस्थ पशुलाई अलगै व्यवस्थाको प्रवन्ध	छ.		छैन
८	खोरेत विरुद्ध भ्याक्सिन गरेको	छ.		छैन
९	भ्यागुते र चरचरे विरुद्ध भ्याक्सिन गरिएको	छ.		छैन
१०	थुनेलो रोकथामको उपाए अपनाएको	छ.		छैन
११	नियमित रूपमा डेन्चिङ	गरिन्छ		गरिदैन
१२	कामदारको स्वास्थ्य अवस्था	स्वस्थ		अस्वस्थ
१३	कामदारको सरसफाई	सफा		फोहर
१४	शौचालयको प्रयोग पश्चात साबुन पानिले हात धुने	गरेको		नगरेको
१५	दूध दुहुनु भन्दा पहिले गाई र गाईको कल्चौडोको सरसफाईको अवस्था	सफा		फोहर
१६	दूध दुहने भाँडा	स्टिल		एल्मनियम वा अन्य
१७	दूध दुहने भाँडाको सरसफाई	सफा		फोहर
१८	दूध दुवानि गर्ने भाँडाको सरसफाई	सफा		फोहर
१९	एण्टबायोटिक प्रयोग गरेका गाईको दूध विक्रि	गरिन्छ		गरिदैन
२०	दूध दुहेर चिस्यान केन्द्र/सङ्गलन केन्द्र पुऱ्याउन लाग्ने समय			

प्रमाणित गर्ने अधिकृत

नाम:

कार्यालय:

पद:

दस्तखत:

मिति:

आज्ञाले,
नाम: कमल राज श्रेष्ठ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत